

DOMOVINA

Upravništvo in uredništvo »DOMOVINE« Ljubljana, Knaflijeva ul. št. 5. II nadstrop., telefoni od 3122 do 3126 Račun poštne hranilnice, podruž. v Ljubljani št. 10.711

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9, polletno 1b, celoletno 36 din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno 12, polletno 24, celoletno 48 din. — Amerika letno 1 dolar.

Rešimo mladino

Ko naša kmečka mladina zapusti šolo, je po večini prepuščena sama sebi. Med tem ko domača vzgoja na dekleta še pazi, je pri fantih pretežno preveč popustljiva. Česa si takle kmečki dečko bolj želi kakor postati fant z vsemi fantovskimi pravicami. Zato se začne v svoji neuravnovešenosti ravhati po zgledu odraslih mladeničev. Začne zahajati v družbo in popivati.

Prvi korak mladeniča v gostilno je pa vstop na slaba pota. S tem korakom izgubi mladenič vse, kar bi ga vodilo k dobremu in plemenitemu. Izogiblje se poštene družbe, ker mu je predolgočasna, in išče uteho svoji mladeniški razigranosti v pijači in razuzdanosti. V ponos si šteje, če je pijan in če more razgrajati in se celo pretepati. Tako se kvari naša mladina, a nimaš prave možnosti, takemu nepravrnovešenemu dečku dopovedati, da žrtje vina in žganja ni prav nič imenitno, da je obležati kje pijan sramota. Starši skoro nimajo moči do fantov ali pa niti ne verjamejo, da je popivanje res tako hudo strup za mladino.

Daleč je že privedlo pijančevanje našo mladino. Dobe se še med mladino dobr in trezni mladeniči, vendar se je ljudska podivjanost že toliko razširila, da mora vsakdo, ki mu je bodočnost našega naroda pri srcu, z nezaupanjem gledati v bodočnost.

Ni lepo, da moramo pisati o tem, a to so tako žalostna dejstva, da ne moremo molče preko njih, ker ne moremo olepšati, kar se olepšati ne da in tudi ne sme, če se hočemo ogniti še hujšemu zlu. Če hočemo poiskati bolne rane na narodnem telesu, moramo poiskati vzroke, ki so vir bolezni.

Večina mladine nima, ko zapusti šolo, dobrega vodstva, ki bi jo pripravljalo za vstop v resno življenje. Pa še drugi vzroki so, ki ne morejo vzgojno vplivati na mladino. Med narodom se je razpaslo kruhoborstvo, hinavščina in neznačajnost se plačujeta. Mladina, ki ima bistro oko za vse, opazuje to in si tolmači po svoje. Vso dobo našega življenja v zedinjeni Jugoslaviji ni slišala naša mladina mnogo vzgojnega, kar bi jo navajalo k resnemu razmišljanju. Politične strasti medsebojnega napadanja in zatiranja značajev je pač moralo kvarno vplivati na našo mladino.

Zdaj pa še nekaj besed o društvi, ki imajo v svojem programu nacionalno vzgojo naroda. Tem društvom prednjači zlasti naš Sokol, ki se trudi, da zbere v svojih vrstah vso našo narodno mladino ter jo vzgoji v prave narodnem duhu, v ljubezni do države, kralja in domovine. In prav Sokol, ki bi ga moral ves narod podpirati, je tarča, v katero streljajo s težkimi topovi sovraštva.

Mladina to vidi ter se izogiblje Sokola in drugih sorodnih društev, ki jih istotako napadajo. Tako preostaja mladini edina pot uteh. namreč pot v gostilno k vinu in žganju.

Zadni čas je, da to spregledamo. Zadnji čas je, da odvrnemo mladino od pogubnega pijančevanja ter jo napotimo v društva, kjer se mora v najboljšem smislu vzgajati v narodnem in državnem duhu. Že zadnji smo pisali, kako potrebne bi bile za mladino, ki

zapusti ljudsko ali osnovno šolo, tudi obvezne kmetijske in gospodinjske nadaljevalne šole.

Iz življenja naših izseljencev v Franciji

V »Slovenskem narodu« je objavil g. Franc Drenovec članek, iz katerega povzemamo:

V Franciji živi nekaj nad 40.000 naših izseljencev. Zaposleni so v raznih rudniških podjetjih v Alzaciji in Lotaringiji, nekaj jih je pa tudi v departemanu (upravnem okrožju) Nordu, a tu so redko naseljeni in nimajo svojih društev. Pretežna večina se je tja naselila šele po svetovni vojni, slaba tretjina pa že prej. Ker je to ozemlje obmejno in je zaradi tega težavno dobiti francosko državljanstvo, so ostali skoro vsi še naši državljani. Otroci, ki se tam rodijo, postanejo Francozi.

Prosvetno življenje naših izseljencev v Franciji ni na mrtvi točki. Ljudje se zbirajo v podpornih in pevskih rudarskih društvih. Vseh podpornih društev je 16 in štejejo preko 3680 članov. V 12 rudarskih društvih je včlanjenih 2320 izseljencev. Po številu društev in članov najmanjša so pevska društva, katerih je sedem in imajo 228 članov.

Skoro vsako društvo ima svoj prapor in svojo knjižnico. Vsa podporna društva imajo namen podpirati člane in njih družine v boleznih in za primer smrti. Ta društva izplačujejo za primer bolezni, ki traja nad en mesec, do 500 frankov, za primer naravne smrti pa izplačajo svojcem do 1000 frankov. Ako kateri izmed članov postane žrtev svojega dela, dobijo svojci do 2000 frankov. Za naše izseljence so ta društva zelo velikega pomena, ker so naši delavci za primer bolezni skoro brez vsake podpore. Poleg tega so naši izseljenci zavarovani za primer delovne nezmožnosti in smrti še pri domačih življenjskih zavarovalnicah. A izkušnja jih je izučila, da se pretežno zaslužijo 30 frankov mesečno, da bi z njimi podpirali te nesolidne zavarovalnice. Žal francoska oblastva teh »zavarovalnic« ne vidi.

Pevska društva niso vsa enaka. Jugoslovnsko pevsko društvo »Triglav« v Merlebachu pa bi lahko primerjal z marsikaterim ljubljanskim mešanim in moškim zborom. To društvo, ki ga je ustanovil izseljenec g. Ivan Mav, ki je tudi duša vsega dela, je včlanjeno v Francoski pevski zvezi za severno Francijo, katera prireja vsakoletne pevske tekme. Neverjetno se nam zdi dejstvo, da je že petič zapovrstjo kot edino tuje pevsko društvo odneslo med 162 domačimi zbori z našo pesmijo prvo nagrado. Kdor tega ne verjame, naj stopi v Merlebachu v Jugoslovnski dom, pa bo videl prekrasne pokale predsednika republike, ministrskega predsednika in drugih. Zbor številčno ni močan (ima le 26 pevcev), a pod vodstvom pevovodje domačina g. dr. Rohra presenetli slehernega kritika.

Društvo ima krasen prapor, izdelan v Franciji po zamisli g. Mava. Še bolj nas v domu presenetli knjižnica z zbirkami, kakršnih niti naše knjižnice nimajo. Od najstarejših do

Ne bomo se izčrpno razpisali o vsem, kar bi moglo navajati mladino na pravo pot, ker smo hoteli predvsem ugotoviti le zlo, ki mu je nujno potrebno zdravilo. To zlo je tako strašno, da se je le čuditi, kako je mogoče, da odločujoči činitelji ne ukrenejo proti njemu ničesar.

najmodernejših del. Ko vprašam delavca z vdrtimi očmi in žuljavimi rokami, kaj vse je že prečital, ti odgovori: »Kaj le delate v domovini? Ali res tiskarne tako počasi tiskajo, da nam zagrenijo toliko lepih zimskih večerov?«

Da, taki so naši vrli Triglavani. A mi? Mi zanje sploh vedeli nismo ali pa se zanje zmeniti nečemo. Sram me je bilo, ko mi je izseljenec odgovoril na vprašanje, ali dobijo dovolj not iz domovine. »Ko bi jih nam vsaj za denar poslali! Vse, kar imamo, smo plačali z zlatimi franki, oškropljenimi s krvjo. Edino »Ljubljanski Zvon«, odnosno g. Prelovec, nam je poslal brezplačno nekaj skladb. In to je bilo vse. Mi smo pa drugačni. Ko boste šli v domovino, povejte pevovodji: »Ljubljanskega Zvona«, da že zbiramo denar za Prelovec spomenik. Naj nam samo pišejo, koliko potrebujejo, pa bodo dobili. Poslali bomo z veseljem. Za Prelovca bi dali zadnji centim iz blagajne, odnosno iz naših žepov.« Tako mi je povedal in solze so mu stopile v oči, meni pa je od sramu zardel obraz.

Triglav se je že skozi dve leti pripravljal za turnejo po Jugoslaviji. Drugo leto so nas hoteli obiskati...

L. 1936. je bil v Strasbourgu mednarodni festival narodnih noš in običajev. Jasno, da naših ni manjkalo. Med osemnajstimi narodnostmi so oni odnesli drugo nagrado. Ali smo mi vedeli za vse to?

Naši izseljenci so tudi člani raznih domačih francoskih pevskih društev, kjer tudi ne zaostajajo. V vsej Alzaciji in Lotaringiji skoro ni pomembnejšega zbora brez slovenskega grla. Ni je skoro večje prireditve, da bi naši pevci ne dobili vabila. Povsod jih hočejo, povsod jih vabijo.

Socialni položaj našega delavca v Franciji je zadovoljiv. Zaslužek je zelo dober in sicer od 40 do 100 frankov na dan (na sedem ur). Res je sicer, da so nekatere življenjske potrebščine nekoliko dražje, a vsak si lahko prihrani lepe denarce, če je zdrav. Ako pa zboli, potem pa tudi prihranek hitro izhlapi. Vendar so si nekateri pripravili zavidljivo premoženje. Pa zakaj? Ker so garali noč in dan, bili štedljivi in zdravi. Za primer bolezni ne prejemaajo od naših konzulatov nikakih podpor, medtem ko so na primer Poljaki bolje služili v postelji kakor v podzemski jami. To naše ljudi boli. To jim vsiljuje čut manjvrednega naroda.

Mnogo lepega bi lahko še napisal o teh ljudeh, katere pozabljamo, naj za zaključek povem samo tole:

Smrt je nekaj strašnega za vsakega človeka. Samo obupanec, norec ali izrojenc si sam vzame življenje. Normalen človek se bori za svoj obstoj do skrajnosti. Prav tako je tudi pri narodu. Naš narod...

umira že skoro 1000 let, ko mu odpada kos za kosom njegove zemlje. Ponemčili so nam prekrasne pokrajine globoko v bivše avstrijske dežele in Madžarsko. Zelo hud udarec je dobil naš narod v zadnjih 50 letih s svojim izseljenstvom.

Zato je naše narodno-obrambno delo tre-

nutno najvažnejše in se mu mora podrediti vse drugo delo. Kakor v tistih hudih časih, ko so žareli po naših gričih turški kresovi, tako mora danes v našem narodu vse v obrambno delo naroda; vsa naša društva, vse ustanove, vsak posameznik. Vsi za obrambne zidove.

Zagrebska sodba o našem notranjem položaju

Zagrebski »Obzor« piše, da bo prišlo po velikonočnih praznikih do razčiščenja v našem notranjopolitičnem položaju. List meni, da dr. Kramer preugodno presoja vprašanje sodelovanja opozicijskih strank, češ da si radikali in demokrati ne bodo dali vezati rok. Vendar pa »Obzor« priznava, da ni izključeno tesnejše sodelovanje med Jugoslovensko nacionalno stranko, demokrati in radikali, zlasti če bi bile razpisane volitve ali če bi te skupine smatrale, da s skupnim naporom v svojo korist spremenijo današnji politični položaj.

Nato razpravlja list o možnosti novih volitev, pri čemer izraža mnenje, da je ta možnost zelo majhna. Naposled pa še navaja, da bi bila po mnenju nekaterih politikov vlada vseh strank najboljši izhod iz zdajšnjega položaja. O tem piše med drugim:

»Ti politiki mislijo, da bi vlada vseh strank lahko izvedla tudi skupščinske volitve brez posebnih pretresljajev in bi že sama njena ustanovitev pripomogla k pomirjenju političnih strasti in k utrditvi političnih razmer. Ni še znano, kako stališče zavzemajo v vprašanju, take vlade zdajšnje vladne stran-

ke. Kaže, da Hrvatska seljaška stranka ne bi bila proti vladi vseh strank, če bi ta jamčila za pravično izvedbo nadaljne preureditve države. Samostojni demokrati so odločno za vlado vseh strank in vidijo njeni prvaki v njej edini izhod iz zdajšnjega položaja. Proti njej tudi ni, kakor kaže, dr. Kulevski s svojimi muslimani, če bi dobil jamstvo, da se ne bo odločalo o usodi Bosne brez sodelovanja njenega prebivalstva. Srbski in slovenski del Jugoslovenske radikalne zajednice pa bi pomenil v taki vladi zelo malo. Dr. Korošec ima svoje posebne politične razloge, da je proti sestavi take vlade. Igral bi v njej manj važno vlogo, po vrhu pa še neče sodelovati s skupino dr. Kramerja. Sicer pa se je dr. Korošec čvrsto zvezal z Dragišo Cvetkovićem in srbskim delom Jugoslovenske radikalne zajednice.

Kljub temu pa je gotovo, da je potreba vlade vseh strank nujnejša kakor pa želje in stališča posameznih oseb in skupin. Ni izključeno, da bo skoro postavljeno vprašanje: volitve ali vlada vseh strank. Morebitna preosnova zdajšnje vlade v bistvu ne bi prav nič spremenila stvarnega stanja.

Tudi stari narodi so imeli svoje tanke

Tanke, o katerih danes govore vsa vojna poročila, so prav za prav imeli že pred 4000 leti. Seveda niso bili taki, kakor so zdajšnji, saj so se premikali s pomočjo konjske vprege. Vse vojske starega veka so imele po nekaj takih bojnih voz, da so z njimi skušali prebiti sovražnikove vrste. To so bile majhne lesene trdnjave, pokrite z volovskimi kožami ali bronastimi ploščami. Voz so vlekli konji, posadka pa je štela po navadi 10 mož, oboroženih s sekirami in z lokji za puščice.

V šestem stoletju pred Kristusom je imel perzijski kralj Kir bojne vozove, na katerih so bile kose in bodala. Vlekli so te vozove konji (po šest do osem), ki so bili obdani po prsni in glavah z oklepi. Tako vojni vozovi so z največjo hitrostjo drveli v sovražnikove vrste in kose, ki so bile pritrjene na vsaki strani, so sekale sovražne vojske.

Kir je imel nad 2000 takih vozov in njim se je moral zahvaliti, da si je podjarmil vse svoje sosedje. Kjer pa je s takimi vozovi napadel Grke, je uspeh izostal. Iznajdljivi Grki so, ko so se bojni vozovi pojavili, začeli divje rjoveti in tolči z meči po svojih bronastih ščitih. Konji, ki so vlekli Kirove vozove, so se ustrašili strahovitega truščja, se obrnili in zdvijali nazaj in tako nepričakovano ugonobili perzijsko vojsko.

Med prednike naših sodobnih bojnih voz ali tankov je treba prištevati tudi slone, ki so imeli s svojo težo in močjo iste uspehe kakor pravi tanki. Na hrbtih so nosili neke vrste stolpe, iz katerih so vojski napadali nasprotnike s puščicami in kopji. Ko so se prvič pojavili sloni pred rimskimi vojskami, je nastal velik poplah in čez nekaj minut je bila bitka končana.

Toda v nasledni bitki so Rimljani prav tako kakor Grki z velikim truščjem prestrašili slone. Preganiali so jih tudi s pomočjo velikih snopov slame in smole, katere so sežigali. Pred ognjem in dimom so bežali sloni kakor brez uma. Pozneje so delali Rimljani velike luknje, katere so pokrivali z vejami in

listjem, da so vanje padali sloni prav tako kakor danes tanki v pasti, ki so nalašč zanje zgrajene. Torej tudi sodobno vojskovanje ni tako sodobno, kakor se zdi na prvi pogled.

Velike utrdbe na zapadnem bojišču tudi zelo spominjajo na gradove starega in srednjega veka. Kitajski zid je imel isto nalogo kakor francoska Maginotova črta: da namreč prepreči sovražniku pot v notranjost države.

Pehota, konjenica in vsi drugi deli vojske so dobili nove vrste orožja, dosti strašnejšega od onega v prejšnjih stoletjih, vendar se vojskovanje ne razlikuje preveč od starega načina vsaj ne na kopnem. Drugače je seveda na morju in zlasti v zraku. O letalih pač stari narodi še niti sanjali niso.

Smrt nacionalnega moža

Radeče, marca

Pred dnevi je umrl v Radečah Anton Polanc, bivši radeški župan in ugleden posestnik, izredno marljiv javni delavec.

Polanc je že dalje časa bolehal za sladkorno boleznijo. Ko je zadne čase obolel še na ledvicah, se je šel zdraviti v Zagreb, a je bilo že prepozno, Radeče z okolico so z njego-

vo smrtjo mnogo izgubile. Polanc je bil odločen narodnjak že pred vojno, zato je tudi moral mnogo pretrpeti od avstrijskih oblastev. Bil je med drugimi tudi soustanovitelj radeškega Sokola. Njegove sposobnosti so znali Radečani ceniti in so ga zato dvakrat izvolili za župana. Polanc je bil tudi predsednik podružnice Društva sv. Cirila in Metoda, dalje Tujskoprometnega in olepševalnega društva in krajevne organizacije Jugoslovenske nacionalne stranke Gasilci so ga za njegove zasluge izvolili za častnega člana. Vsa ta društva so izgubila dobrega delavca in ga bodo pogrešala. Njegova smrt je zelo prizadela njegove številne prijatelje, zlasti pa družino z gospo Fanči in hčerka Slavko in Marico. Ohranili ga bomo v častnem spominu!

Dopisi

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. Javnost ponovno obveščamo, da bo efektna loterija Sokola nepreklicno v nedeljo 31. t. m. ob 3. popoldne pri Sv. Jederti. Ker je čisti dobiček namenjen gradnji nujno potrebnega društvenega doma, ne odklanjajte nakupa naših srečk, ki jih je tako le malo število.

TRBOVLJE. Nedavno sta imeli obe podružnici Družbe sv. Cirila in Metoda 15. občni zbor. Obisk je bil zelo slab, kar je žalosten dokaz mlačnosti vse naše javnosti. Predsednica ga. Čargova je v kratkem nagovoru očrtala občekoristna stremljenja društva. Po prečitaniu zapisnika zadnjega občnega zbora je poročala tajnica gđ. Cotarjeva in pokazala na današnje resne čase, ki terjajo od nas vseh mnogo več požrtvovalnosti, delavnosti in predvsem narodne zavednosti. Narodni obrambi gre danes prvenstveno mesto v vsem javnem udejstvovanju mnogih društev. Širjenje jugoslovenske samozavesti pa naj bo prva naloga vsakega pravega Jugoslovena. Trboveljski podružnici se trudita, da bi glavnemu odboru prispevali čim večjo gmotno podporo pri njegovem požrtvovalnem delu, vendar uspeh zadnjih let daleč zaostaja za mnogo večjimi možnostmi, ki bi jih za tako važno nacionalno delo lahko nudil tako obljuden industrijski kraj, kakor so Trbovlje. Po blagajniškem poročilu, ki izkazuje 13.282 din denarnega prometa, in izčrpnem poročilu predsednika g. Novaka o skupščini Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljutomeru je bil izvoljen novi odbor za žensko podružnico s predsednico go. Čargovo Tončko, podpredsednico go. Šetinčevno Marijo in tajnico gđ. Cotarjevo Olgo. Pri moški podružnici pa je bil izvoljen za predsednika g. Julij Novak, za podpredsednika Feštajn France in za blagajnika g. Mislej Josip. Članarina ostane neizpremenjena.

TRBOVLJE. Upraviteljstvo II. državne deške ljudske šole v Trbovljah-trgu vljudno vabi starše, da se polnoštevilno udeležijo drugega roditeljskega sestanka v tem šolskem letu. Sestanek bo v nedeljo 31. t. m. ob treh popoldne v III. razredu. Poleg drugih perečih zadev bo na sporedu tudi predavanje o kazni in kaznovanju.

Po vsej Sloveniji gre glas: le »Domovina« je za nas!

Nobene setve brez fitodina!

pravi vsak kmetovalec, ki je enkrat poizkusil to edinstveno domače sredstvo za doseženje rekordnih pridelkov vseh vrst žita, detelj in krompirja. Na en kg semena en liter vode in en gram fitodina za dva dni namočen za eno uro poveča pridelok za 50 in več odstotkov. Kdor pa fitodin po svoje razredči bolj ali manj tvega uspeh. **PRODAJAMO LE PO POSTI** v originalnih zavitkih po najmanj 10 gramov. Če pošljete denar naprej po položnici, ki jo dostavimo takoj po naročilu pošljemo poštne prosto, sicer pa po povzetju, kar neprimerno podraži izdelek. — Pohitite z naročbo, da dobite sredstvo pravočasno. Pri naročilih navedite vedno vrsto in količino semena, ker so za razne rastline razni fitodini najučinkovitejši.

Laboratorij za rastlinska rastila FITODIN
Ljubljana, poštni predal 139.

Politični pregled

Velikonočni prazniki so na zapadnem bojišču potekali

v znamenju splošnega zatišja.

Do tega pa ni pripomoglo toliko spoštovanje praznikov kakor neugodno vreme. Le tu pa tam je prišlo do manjših prask, pri čemer so imeli na obeh straneh le neznatne izgube. Glavna borba se je oba praznika vodila z letaki in zvočniki. Tako Nemci kakor Francozi so namestili v prednih črtah močne zvočnike ter se medsebojno pozivali, naj se vdajo. Letalci so se omejili na to, da so nad obema frontama metali letake.

Na velikonočno nedeljo so potekla

tri leta od sklenitve prijateljske pogodbe med Jugoslavijo in Italijo.

V veliki meri pripisujejo prav tej pogodbi, da sta tako Jugoslavija kot Italija ostali vse doslej izven vojnega meteža. Zunanji minister g. dr. Cincar-Marković je dal ob priliki tretje obletnice sklenitve te pogodbe izjavo, v kateri poudarja, da je pogodba zasnovana na globokem pojmovanju trajnih koristi italijanskega in jugoslovenskega naroda in da je uspešen činitelj miru na Jadranu in na jugovzhodu Evrope. Zunanji minister dr. Cincar-Marković in italijanski zunanji minister grof Ciano sta izmenjala pozdravni brzozavki, v kateri izražata prepričanje, da bo prijateljstvo, osnovano s to pogodbo, tudi v bodoče koristno služilo koristim obeh narodov in držav.

Turški zunanji minister Saradzoglu je dal poročevalcu londonskega lista »Daily Express« izjavo o

stališču turške vlade glede nadaljnega razvoja mednarodnih dogodkov,

posebno pa glede na vojno nevarnost na Balkanu in na Bližnjem vzhodu. Turčija se na vsak način, je dejal, veseli podpore, ki ji je obljubljena od Anglije in Francije, vendar ne verjamem, da bi se vojna mogla razširiti na Bližnji vzhod ali na Balkan. Turčija si takega razvoja vojne ne želi in ga tudi ne bo izzvala. Trdno se je odločila storiti vse za lastno varnost in braniti svojo neodvisnost. Svoje obveznosti do Velike Britanije in Francije kakor tudi do balkanskih zaveznic pa bo vestno izpolnjevala.

O priliki otvoritve letalskega prometa med Moskvo in Sofijo je poslanik sovjetske Rusije v Sofiji Lavrentijev priredil večerjo na čast letalcem, ki so prispeli iz Moskve. Večerji so prisostvovali tudi zunanji minister Popov, finančni minister Božilov, minister za železnice in pošte Goranov in več drugih odličnih predstavnikov. Na večerji, na kateri se je pokazalo, da so

odnošaji med sovjetsko Rusijo in Bolgarijo prav dobri.

je Lavrentijev izrekel zdravico. Na to zdravico je v zelo pristranem tonu odgovoril Popov, ki je tudi opozarjal, da so se odnošaji v zadnjem času zelo izboljšali.

Med tem ko je na zapadnem bojišču vlada med velikonočnimi prazniki skoraj popolno zatišje, se je državniška bitka nadaljevala z vso ostrino. Posebno nemški državniški so vsestransko delavni.

Glavno prizadevanje Nemčije je usmerjeno na zblizanje Rima z Moskvo.

Posebno hud državniški boj se bije glede na jugovzhod Evrope. Prihodnji dnevi bodo v tem pogledu odločilne važnosti. V zvezi s tem je tudi potovanje madžarskega ministrskega predsednika grofa Telekyja v Rim. Madžarska se čuti kolikor toliko ogroženo in išče zaslombe v Rimu.

Po vesteh iz Carigrada so prispeli zadnje dni v Palestino

novi čete iz Avstralije in Kanade.

V Beirut in Port Said so prispeli velike količine orožja, letal in raznih vojnih potrebščin. V Siriji se organizirajo oddelki prostovoljcev, po večini iz vrst poljskih beguncev,

ki se pošiljajo iz Francije na Bližnji vzhod.

Japonski zunanji minister Arita je odgovarjal te dni v državnem zboru na razna vprašanja. Izjavil je, da

stremi japonska politika za tem, da se ne zaplete v sedanji evropski spor.

Dogovor proti komunizmu (med Nemčijo, Italijo in Japonsko po mnenju japonske vlade z nemško-sovjetsko pogodbo ni bil prizadet. Med Nemčijo in Japonsko se ne vrše pogajanja zaradi vstopa Japonske v vojno. Vlada ne pričakuje, da bi hotela vlada Zedinjenih držav razglasiti prepoved izvoza blaga na Japonsko, a je kljub temu že storila vse potrebne ukrepe, da bi tak sklep vendarle onemogočila. Italijanska vlada bo bržkone v kratkem priznala od Japoncev postavljeno vlado Vangčingveja na Kitajskem, dvomljivo pa je, ali bosta isto storili ameriška in angleška vlada. Japonska ne namerava spremeniti svojega dozodajšnjega stališča nasproti osi Rim-Berlin, ker jo predvsem zanima samo vzpostavitev novega reda na Daljnem vzhodu.

Pretekli teden je odstopila francoska vlada z ministrskim predsednikom Daladierjem in je

Paul Reynaud sestavil vlado narodne sloge

V novi vladi je bivši ministrski predsednik Daladier minister za obrambo in vojsko. V petek se je nova vlada že predstavila poslanski zbornici in je novi ministrski predsednik Paul Reynaud prečital izjavo nove vlade, ki je naglašala, da je treba zbrati vse francoske sile in jih povesti do zmage. Izjava pravi, da je sovražnik močan in podprt z izdajo sovjetrov. Dalje govori izjava o zaveznikih, o hrabrosti francoskih vojakov in sposobnosti francoskih vojskovodij. Izjavo je istočasno prečital v senatni zbornici vladni podpredsednik Chautemps. Za zaupnico novi vladi je glasovalo 258, proti njej pa 156 poslancev. 111 poslancev se je glasovanje vzdržalo. V senatu je bila izjava vlade sprejeta soglasno.

Angleško letalsko ministrstvo je objavilo, da so

angleška letala izvršila nov polet nad nemški otok Sylt (severno Frizijsko otočje),

da ugotove, kako uspešen je bil prvi napad na ta otok. Zaradi močnega streljanja protiletalskih topov se angleška letala niso mogla dovolj približati, da bi bila napravila fotografske posnetke. V Londonu zanikajo nemške trditve, po katerih na Syltu pri zadnem velikem napadu ni bila povzročena nobena škoda.

Gospodarstvo

Ureditev hmeljske površine v državi

Zadnje mesece se je mnogo pisalo o novi uredbi o hmelju. Zdaj je prišla ta zadeva, kakor piše »Vreme«, pred končno ureditev v kmetijskem ministrstvu. Kakor zatruje ta list, bo uredba, ki izide še pred koncem tega meseca, uredila s hmeljem zasajeno površino, uvedla bo obvezno hmeljarsko združenje in obvezno znakovanje hmelja za izvoz v treh okoliših, in sicer: štajerskem, podunavskem in hrvatskem. Za vsa dovoljenja za saditev in za vse nadzorovanje nad trgovino s hmeljem bo pristojno le kmetijsko ministrstvo.

Obvezna hmeljarska združenja bodo v vsakem izmed treh okolišev pobirala po en odstotek od izkupička za hmelj, kar bodo porabila za pospeševanje hmeljarstva, ne pa za urejevanje cen na tržišču s posredovalnimi nakupi. Iz pisanja »Vremena« ni razvidno, ali bodo imele banovinske hmeljske komisije in

združenja hmeljarjev več kakor le posvetovalen značaj pri ukrepih ministrstva. Kakor je videti, ne bodo banske uprave odločale v važnih hmeljarskih vprašanjih, temveč bodo ta vprašanja pridržana ministrstvu za kmetijstvo.

Krompirja za seme premalo

Marsikje na Slovenskem je nastalo veliko pomanjkanje semenskega krompirja. Posledice tega so lahko usodne, ker je v večini naših krajev krompir glavni pridelek. Lani je bila slaba letina, a kmetje so tudi mnogo krompirja prodali, ker je imel dobro ceno in ker pač po drugi poti niso mogli priti do potrebne denarja. Razen tega je v letošnji zimi mnogo krompirja zmrznilo v slabih kletih.

Zdaj ko bo treba krompir saditi, ga ne bo dovolj za seme. Kmetovalcem bo treba priskočiti na pomoč, da brez odlašanja, ker je že zadnji čas. Krompir je glavna ljudska hrana na našem podeželju in nima v ničemer pravega nadomestka.

Tedenski tržni pregled

GOVED. Za kg žive teže so se trgovali v Zagorju ob Savi: voli po 5.50 do 3, klavne krave po 3.50 do 4.50, klavne telice po 4 do 5.50, v Ljutomeru: telice III. po 4, krave II. po 4.50, krave III. po 3, teleta I. po 6, teleta II. po 5 din.

SVINJE. Za kg žive teže so se trgovali: v Ljutomeru: špeharji po 10, pršutarji po 8, v Lendavi: špeharji po 8 do 11, pršutarji po 6 do 7.50 din.

KRMA: V Ljutomeru: lucerna 110, seno 100 slama 55, v Lendavi: seno 90 do 120, slama 35 do 40, v Mariboru: seno 140, slama 75 din za 100 kg.

VINO. V mariborskem okolišu se je dobilo pri vinogradnikih navadno mešano vino po 4 in finejše sortirano po 7, v lendavskem navadno mešano vino po 3.50 do 4.50 in finejše sortirano po 5 do 7, a v ljutomerskem okolišu navadno mešano vino po 4 do 6 din in finejše sortirano po 6 do 8 din liter.

SIROVE KOŽE. V Ljutomeru: goveje in telečje po 12, svinjske 11, v Lendavi: goveje 12, telečje 13 din za kg.

MED. V Ljutomeru 22, v Lendavi 16, v Mariboru 18 din za kg.

FIŽOL. Cena se mu giblje v Sloveniji med 50 in 800 din za 100 kg.

KROMPIR. Izpod 200 din za 100 kg se redkokje dobi. Ponekod je še po 250 din.

Sejmi

31. marca: Studenec (krški srez);

1. aprila: Mirna peč, Ribnica na Dolenjskem, Videm, Vojnik, Turnišče, Vače, Krka-Podbukovje, Sv. Lenart v Slov. goricah, Murska Sobota (živinski);

2. aprila: Dramlje, Metlika, Bušča vas, Rakek, Ptuj;

3. aprila: Sv. Lenart-Zabukovje, Vransko, Zgornji Tuhinj, Sv. Jurij ob južni železnici (sejem plemenske selekcionirane živine pomurske pasme);

5. aprila: Stara cerkev, Hotederšica,

6. aprila: Sv. Jurij pri Grosupljem.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili 26. t. m. v devizah (prve številke pomenijo službene tečaje, druge številke v oklepajih pa tečaje na svobodnem trgu):

1 angleški funt za 162.70 do 165.90 (za 201.01 do 204.21) din;

100 francoskih frankov za 91.95 do 94.25 (za 113.45 do 115.95) din;

1 ameriški dolar za 44.25 do 44.85 (za 54.80 do 55.20) din;

1 švicarski frank za 9.95 do 10.05 (za 12.28 do 12.38) din;

1 holandski goldinar za 23.48 do 23.86 (za 29.01 do 29.39) din;

1 belgijsko belgo za 7.54 do 7.66 (za 9.31 do 9.43) din.

Nemške klirinške marke so bile po 14.80 din. V Beogradu se je trgovala Vojna škoda po 437.50 do 438 din.

Drobnosti

Vinski sejem v Dramljah pri Celju je bil te dni. Vinarski strokovnjaki gg. inž. Zu-

pančič, inž. Lah, svetnik Kuret, kmetijski referent Sitar in vinogradnika Vodušek in Stojan so ocenili razstavljeni vina, ki jih je bilo 70 vrst. V splošnem so vsa vina bila zelo dobro ocenjena, zlasti bela. Pa tudi rdeča so dobila dobro ocenitev.

Novice

* **Iz vodstva Jugoslovenske nacionalne stranke.** Pred prazniki je bil v Zemunu posvet tamkajšnjih somišljenikov Jugoslovenske nacionalne stranke. Na posvetu so poročali o političnem položaju predsednik stranke Peter Živković, prvi podpredsednik Jovo Banjanin, dr. Mirko Došen in Jeremija Protić. V okviru glavnega odbora Jugoslovenske nacionalne stranke je bil sestavljen tudi poseben volilni odbor, ki bo imel predvsem nalogo vršiti priprave za skupščinske volitve. Predsednik Peter Živković je odpoštoval v Negotin, kjer je imel zborovanje.

* **Občni zbori mariborskih organizacij Jugoslovenske nacionalne stranke.** Članstvo mariborske Jugoslovenske nacionalne stranke se je nedavno zvečer zbralo k rednemu občnemu zboru sreske organizacije v zgornji mali dvorani Narodnega doma. Pred tem so bili redni občni zbori vseh petih mestnih okrajnih organizacij hkrati, na katerih so bili po večini izvoljeni dosedanji odbori. Hkratu so bili na novo izvoljeni odbori mestnih okrajnih organizacij pooblaščen, da po potrebi pritegnejo še nove odbornike. Po prihodu g. Ivana Puclja, ki so ga številni zborovalci tople pozdravili, je predsednik sreske organizacije v Mariboru dr. Franjo Lipold s prisrčnim pozdravom navzočnim, zlasti g. Puclju, otvoril redni občni zbor sreske organizacije v Mariboru. V svojih uvodnih izjavah je podčrtal, da je pot v Jugoslovensko nacionalno stranko vsakemu naprednemu in narodnemu človeku odprta in da je v vrstah naše stranke vsakomur zagotovljeno razvijanje delavnosti in sposobnosti. Vsakdo je dobro došel, ki pride v stranko z dobro voljo za delo in nesebično uveljavljanje. Zrela zavest vseh naprednih ljudi kliče k skupnosti, k pametnemu sodelovanju. Sledila so poročila tajnika g. Vekoslava Spindlerja, blagajnika g. Zmavca in dr. Senekoviča za nadzorni odbor. S soglasjem

vseh navzočnih je bil ponovno izvoljen za predsednika dr. Franjo Lipold, v odbor pa po večini dosedanji odborniki. Najdušeno pozdravljen je spregovoril zatem g. Ivan Puclj in v preglednih obrisih opisal razvoj notranjih političnih razmer v naši državi od sklenjenega sporazuma dalje pa do zdajšnega položaja. Ob zaključku zanimivih izjav, za katera je bil deležen živahnega pritrjevanja, je pozval vse navzočne, naj v svojih prijateljskih vrstah resno delujejo za sodelovanje vseh naprednih ljudi.

* **Naš novi poslanik v Švici.** Te dni je izročil naš novi poslanik v Švici Momčilo Jurisić predsedniku švicarske republike poveljna pisma.

* **Francija odobrila izseljenski sporazum z Jugoslavijo.** Francoski senat je te dni na svoji seji sprejel zakonski načrt, s katerim se odobrava sporazum o izmenjavi delovnih moči med Francijo in Jugoslavijo.

* **Za prehrano siromašnih krajev.** V prometnem ministrstvu je bil te dni posvet pod predsedstvom ministra za socialno politiko in narodno zdravje dr. Budisavljevića. Posvetu so prisostvovali prometni minister inž. Bešlić, minister za telesno vzgojo Tomić, direktor za prehrano dr. Čosić in predsednik borze dela dr. Krmpotić. Razpravljali so o vprašanju brezplačnega prevoza ljudske hrane in živinske krme z nakaznicami, ki se dobe pri prometnem ministru. Na posvetu je bilo sklenjeno, da se nakaznice za banovino Hrvatsko odstopijo hrvatskemu banu, za ostale banovine pa se bodo te nakaznice odstopile direktoriji za prehrano, ki bo vodila te posle. Zasebniki teh nakaznic ne bodo dobivali.

* **Beg kapitala iz Slovenije in Hrvatske.** Odtok kapitala iz severozahodnih pokrajin države se vrši že nekaj časa. Industrijska in trgovinska podjetja iz Slovenije in Hrvatske se selijo v notranjost države. V zadnjih šestih mesecih je bilo preneseno v središče države iz severozahodnih pokrajin okrog 250 milijonov dinarjev. Zadnje čase opažajo, da ljudje iz Slovenije in Hrvatske nalagajo zelo radi kapital zlasti v nepremičninah v Beogradu. V zadnjih šestih mesecih so nakupili za nad 60 milijonov dinarjev nepremičnin v Beogradu.

* **Novi tovorni listi.** Dne 1. aprila bodo dani v promet novi obrazci železniških tovornih listov za mednarodni promet, za navadne prevoze in hitre prevoze. Cena teh obrazcev

za kosovne pošiljke je po 3 din, za vagonске pošiljke pa po 21 in 26 din.

* **Ležišča dobre železne rude so odkrili** blizu Šibenika pri vasi Vilici. Ze pred dobrimi sto leti so tam Francozi kopali rudo, toda pozneje so kopanje opustili. Zadnje tedne pa sta dva inženjerja preiskala zapuščen rudnik in ugotovila, da so v zemlji še obilni skladi železne rude dobre kakovosti. Enako so odkrili ležišča železne rude tudi pri Pribudicu.

* **V naši državi je bilo lani nad 120.000 srednješolcev.** Zbrani so podatki o številu srednješolcev v naši državi. Nekatere srednje šole so imele lani nad 1500 dijakov, so pa tudi take, ki so jih imele samo 46. Po številu dijakov je bila prva tretja realna gimnazija v Ljubljani, ki jih je imela nad 1500, zadnja pa realna gimnazija v Kolašinu v Črni gori, ki jih ni imela niti 40. Realna gimnazija v Murski Soboti je imela lani samo 62 dijakov. Vseh srednješolcev je bilo lani v naši državi 120 730.

* **Socialisti in notranji položaj.** Socialistična »Slobodna Riječ« piše med drugim: »Naše notranje politično življenje je očitno v zastoju. Nastopila je neka počasnost. Časi so prerensni. Vse, kar ni nujno potrebno, se namerava preložiti na boljše čase. Z rešitvijo hrvatskega vprašanja je nastala vrsta drugih vprašanj, ki so s časom postala prav tako važna. Toda ne gre samo za to. Poleg splošnih narodnih koristi imamo pred očmi tudi posebne koristi delavskega razreda. Ne zahtevamo politične ureditve v duhu demokratskih načel samo zaradi utrditve in ohranitve miru, temveč tudi zaradi tega, ker se bojimo, da se ne bo poslabšalo življenje zaradi vedno večje draginje in povišanih davkov.

* **Severni sij na veliko noč.** Čudni nebesni pojav je na velikonočno nedeljo zvečer razburjal Ljubljance. Na severovzhodu je kmalu začelo žareti nebo v naravnost praviljnih barvah. Ta pojav, tako imenovani severni sij, je povsod zbudil povodnji najrazličnejših govoric. Praznoverni ljudje pravijo, da ta pojav napoveduje za bližno bodočnost hude čase.

* **Konec starih kovancev po 20 din.** Finančni minister je izdal odlok, po katerem se stari kovanci po 20 din umaknejo iz obtoka najkasneje do 30. aprila. Od 1. maja neha biti stari srebrni denar po 20 din zakonito plačilno sredstvo in ga bo mogoče do 1 no-

Paul Keller

20

DOM Roman z gora

*osloveni) B R

»Prav za prav niso skrivnosti. — Toda nekaj bi ti zaupno rekel: Bercetu ne zaupam več toliko.«

»Poštenemu, odkritemu možu je bilo to skrito namigavanje zoprno.

»Povej, kar hočeš. Dosti me ne zanima, kaj imaš z Bercetom.«

»No, z njim nimam ničesar. Samo povedal ti bom, da hoče Berce spet spraviti obe posestvi skupaj.«

»Kaj? Kako?«

Brivec je bil vesel, da je naposled zbudil radovednost svojega spremljevalca. Zato je vneto rekel:

»Matija, zmerom sem se hotel s teboj pobotati. Nekoč si ti trdil, da hoče imeti Berce obe posestvi. — kaznovan si bil in ljudje so se ti smejali. No, jaz se nisem smejal, toda mislil sem, da je na Bercetovi strani pravica —«

»Čemu te stare zgodbe?«

»No, povedal ti bom: včeraj je Berce v gostilni javno rekel, da hoče spet združiti obe posestvi.«

Bernik je obstal.

»Kako more to reči? Bukovnikov dom je v trdnih rokah.«

Brivec se je zaupno posmehal.

»Saj pravim tudi jaz tako Bukovnikov dom je v trdnih rokah. V dobrih rokah, in

kmalu bo Henrik vzel tvojo hčer in potem.«
»Brivec, ne govori o tem! To nikogar ne briga! Ne maram tega več slišati, ali razumeš?«

»Staremu možu je drhtel glas. Brivec pa se ni dal otresti.

»Ne zameri mi. Ne briga me res nič in tudi o tem ne bom več govoril, toda saj se razume samo ob sebi —«

»Kaj se samo ob sebi razume? Kdo pravi to? Kdo more to reči?«

»Hm, ljudje pravijo, da si toliko storil za Henrika in da se to spodobi.«

»Ljudje! Prav nič jih ne briga! Nič! Zdaj mi pa naposled povej, kaj naj vse to pomeni?«

»Bom pa naravnost povedal: Berce se je včeraj v gostilni bahal, da hodi Henrik za njegovo Loto.«

Bernik se je zdrznil.

»Bahal? Kako bahal? Tega mu ne bi pripisal.«

»Motiš se, Matija! Če voha Berce denar, je vsega zmožen. In javno je rekel, da bo cunjarjevi hčeri že pred nosom odnesel takšno zlato ribico.«

Bernik je bil ves zmeden.

»Brivec, — moja hči Henrika niti ne maram. Razumeš! Povej to ljudem! In zdaj pojdi svojo pot! Kako si sploh prišel do tega, da si mi svojega prijatelja izdal? Nič več ne maram o tem slišati. Nič!«

Zavil je na stransko pot in brivec je gledal za njim.

»Ta je že dobil svoj udarec,« si je mislil. »Ni vrag, da ne bi še mladega Bukovnika izpreobrnil. Tega bi bilo treba na Bercetovem

domu! In potem — petdeset tolarjev, ki mi jih bo dal Hrastar!«

*:

Po cesti so šli mladi fantje. Bili so v mestu na naboru. To je življenjski preobrat za take ljudi. Saj pomeni dosti, če pridejo k vojakom ali ne.

In kaj so potem napravili mladeniči? Isto, kar store vsi mladi fantje, če se zgodi kaj nenavadnega, — napili so se. Ali iz žalosti, ali iz veselja, to je vseeno, če je človek ženjen. Pijejo in čim važnejši je dogodek, tem več pijejo.

Alkohol je velik gospod. Povsod na svetu je doma, v turški deželi goljufa Mohameda, plava po vseh morjih, pleza po vseh gorah in hodi po vseh potih.

V naši ljubi deželi ima častno občanstvo, ker plača največ davkov, ker je priljubljen pri ljudstvu in pri gospodi. Pri krstih gospoduje in pri sedminah, sedi med ženinom in nevesto, norčuje se iz pretepačev in je za pričo pri bratovščinah.

Med naborniki je bil tudi Janez. Ni se opil in tudi ni imel za klobukom pisanih trakov kakor drugi čeprav bi bil imel pravico do tega, ker so ga potrdili.

Z zelo mešanimi občutki je stopal Janez po svoji poti. Vesel je bil, da bo prišel v mesto, stran iz samote, in da bo nosil pisano uniformo s svetlimi gumbi. Kopica slik, načrtov in upov je blodila po njegovi glavi. In vendar mu je bilo nekako tesno pri srcu.

Tedaj je srečal Lenko, ki je ljudem nesla južino na polje. Povedal ji je, da je potrjen in da pojde jeseni k vojakom.

Dekle je nekoliko pobledele, ko je to slišalo.

vembra zamenjati brez odbitkov za novo skovani denar samo pri blagajni Narodne banke in pri državnih finančnih ustanovah.

* **Francози žele kupovati naše meso.** V Beogradu se mude zastopniki francoske direkcije za prehrano, da bi se dogovorili o podrobnostih izvažanja naše živine, odnosno mesa v Francijo. Nameravajo skleniti posebne pogodbe z našo mesno industrijo.

* **Letošnja zima v Mariboru.** Najtoplejši dan je bil 14. marec, ko so imeli 16,6 stopinj nad ničlo, najmrzlejši dan pa je bil 15. februar, ko so imeli 28,3 stopinj Celzija pod ničlo. Povprečna toplota v letošnji zimi je bila 5,3 stopinj pod ničlo. Lanska zima je bila precej milejša, ker je izkazovala najhujši mrz komaj 20,7 stopinj Celzija pod ničlo. Najvišja toplota pa je bila 16,8 stopinj nad ničlo. Povprečna toplota je znašala eno stopinjo nad ničlo. Snežilo je v letošnji zimi 34. deževalo pa 8 dni. Bela odeja je pokrivala zemljo 92 dni, to je od vstetega 14. decembra l. 1939 do 14. marca l. 1940. V lanskim zimi je snežna odeja ležala na zemlji komaj 33 dni.

* **Meningitis (nalezljiva otrplost tilnika) se močno širi.** Doslej skoro neznan bolezen meningitis se v zadnjem času močno širi tudi po Slovenskih goricah. Obbolelo je že mnogo odraslih ljudi in otrok. Opaža pa se, da mnogi sprva boleznini ne pripisujejo dovolj pozornosti in se do skrajnega časa ne poslužujejo zdravniške pomoči, ki pa utegne priti prepozno. Nekaj ljudi je že umrlo. Ker je bolezen nalezljiva in se je bati, da se ne bo počasi močno razširila, je potrebno, da zdravniška oblastva store potrebne korake z vso odločnostjo.

* **Rekruti, rezervisti in njih starši, pozor!** Z nestrokovnjaško izvršeno prošnjo sta izgubljena čas in denar. Zato ne nasedajte vsakomur s tako važno zadevo. Obrnite se le na koncesionirano in strokovno preizkušeno pisarno kapetana Franca Pera (Ljubljana, Maistrova ulica 14), ki vam pove, ali je prošnja sploh izvedljiva ali ne. Če je izvedljiva, vam za malenkosten znesek vloži prošnjo in uredi zadevo. Ne zamujajte časa in hitite z zadevo! Za odgovor priložite znakom za 6 din.

* **Bivši ruski general umrl kot hlapec.** Te dni je umrl v Sikirevcu blizu Djakova bivši ruski carski general Maksim Skoljnikov, star 67 let. 20 let je služil za hlapca pri kmetu Rakitiću. O sebi in svoji domovini je le redko govoril, nač pa je zmerom hrepenel po

Rusiji in želel je, da bi jo pred smrtjo še enkrat videl.

* **Hude poplave v Vojvodini.** V Banatu so vse reke narasle in so preplavile veliko površino. Voda je podrla most na Tamišu in ga delno odnesla. Okrog 10.000 oralov plodne zemlje je poplavljen samo v okolici reke Tamiša. Tudi Tisa se je pri Padežu razlila iz struge in povzročila veliko škodo. V Srednji Bački poleg Vrbasa in Veprovca je udarila iz tal podtalna voda in dosegla višino skoro enega metra.

* **500 hiš pod vodo.** Hitro tajanje snega je imelo hude posledice v okolici Stare Kaniže. V vasi Zimoviću je voda poplavlila 500 hiš. V okolici Stare Kaniže je bilo poplavljenih 10.000 oralov zemlje.

* **Smrt pod kolesi tovornega avtomobila.** Te dni se je pripetila na Kralja Petra trgu v Mariboru huda nesreča. Po Dvorakovi ulici je pripeljal na trg težek tovorni avtomobil, katerega je vozil 25 letni Anton Iličkovič. Preden je zavil na Podbreško cesto, je voznik zatrobil predpisano znamenje. V tem trenutku pa je hotel prekoračiti cesto ubožno oblečen starček, ki je najbrž zaradi naglušnosti preslišal znake avtomobila. Šofer je skušal z vso silo zaustaviti avto, pa je bilo prepozno. Avto je zadel starčka z odbijačem in ga podrl na tla. Kolo ga sicer ni prevozilo, toda udarila ga je os in mu zadala smrtne poškodbe na glavi. Avto se je nato ustavil, šofer in prometni stražnik sta naglo priskočila in izvlekla ponesrečenca izpod vozila. Starček je še dihal, bil pa je nezavesten. Ponesrečenec je bil Anton Lakner, tapetniški pomočnik, ki se je zadnja leta preživljal z beračenjem.

* **Smrtna nesreča idrijskega veletrgovca Grilca.** Te dni se je ugledni veletrgovec g. Josip Grilc iz Idrije vračal iz Gorice v svojem avtomobilu v družbi s trgovcem g. Bajtom, ravnateljem okrajne hranilnice Rafaelom Kobalom in njegovo soprogo domov. Zla usoda je hotela, da so se med vožnjo odprla vrata avtomobila. Ko jih je hotel zapreti, je za trenutek izgubil oblast nad krmilom in nesreča je bila tu. Avto je zdrknil pod cesto. Trgovec Bajt je bil laže, ravnatelj Kobal in njegova soproga pa huje poškodovana, med tem ko je Grilc umrl za poškodbami v goriški bolnišnici. Josip Grilc je bil štajerski rojak. Bil je sposoben. Po več letih službovanja kot trgovski sodruđnik je postal oslovođja Lapajnetove trgovine, ki slovi po

svojih čipkarskih izdelkih. Po svetovni vojni se je osamosvojil in odprl lastno trgovino, ki je kmalu zavzela velik razmah. Vsa Idrija je spoštovala poštenega in značajnega moža. Za rajnikom žaluje vdova ga. Mici in z njo vsi Idrijčani.

* **Zupanova domačija v Ratečah je zgorela.** Nedavno je začela goreti domačija rateškega župana g. Pintbaha, ki je imel svojo hišo vezano z gospodarskim poslopmem. Ogenj je nastal nekje na skednju. Domačini so od vseh strani prihiteli na pomoč. Najprej so iz hlevov izgnali živino, nato pa so začeli gasiti, dokler niso prispeli gasilci. Rateškim gasilcem, ki so nastopili z motoriko, so prišli na pomoč še gasilci iz Podkorena, Kranjske gore in Gozda. Naposled so prišli še gasilci Kranjske industrijske družbe z Jesenic. Kako je požar nastal, še ni ugotovljeno.

* **Zrtve velikonočnega streljanja.** Letošno streljanje je spravilo v mariborsko bolnišnico spet lepo število ponesrečencev. Zadnja leta se je poleg streljanja s smodnikom še udomačilo dosti manj nevarno streljanje s karbidom, pri katerem se uporabljajo navadne pločevinaste škatle. Letos pa so začeli uporabljati pri streljanju še zmes žvepla in kalijevega klorata, ki jo fantje kar sami mešajo. Ta se je izkazala še nevarnejša od smodnika. Ta zmes je zahtevala letos precej žrtev. V Žikerki vasi pri Dupleku se je ponesrečil 20 letni krojaški pomočnik Peter Žlahtič. Razgnalo mu je možnar ter mu poškodovalo oči in obraz. Najbrž bo izgubil vid. 24 letnemu kovaškemu pomočniku Jožefu Zemljiču iz Boračeve vasi je strel puhnil v obraz in mu ožgal oči. Tudi ta je v nevarnosti, da bo izgubil eno oko. Na Remšniku je poškodoval možnar, ki je eksplodiral, levo roko 35 letnemu posestnikovemu sinu Aleksandru Kolarju. Tudi streljanje s karbidom je zahtevalo svojo žrtev. V Zg. Radvanju je poškodovalo roko 13 letnemu Hugonu Lamprehtu.

* **Zalostna smrt krojaškega mojstra.** Letošna zima je zahtevala na Banjški planoti človeško žrtev. Krojaški mojster Vincenc Kogoj, star 38 let, stanujoč v Batah, je v hudih zimskih dneh obiskal svoj rojstni dom v Zgornjem Lovkvcu. Ko se je vračal nazaj proti domu, so ga zajeli snežni zameti, tako da ni mogel nadaljevati poti ter je moral iskati kako zavetje. Ker je bil mrz izredno oster, je Kogoj pri iskanju mnogo trpel. Ko ga ni bilo tri dni domov, so ga začeli iskati

»Pa si vesel da boš nazadnje odšel od doma?»

»O, da! Veselim se že, Lenka! Pravijo, da je leno pri vojakih!»

Nič mu ni odgovorila, samo še bolj je pospešila korake

Čez nekaj časa je rekel:

»Prav za prav se ne veselim preveč, Lenka!»

Hlastno in sunkovito je odgovorila: »Zakaj pa ne? K ljudem boš prišel. Videl in slišal boš kaj novega, ob nedeljah boš pa plesal z mestnimi dekleti. To ti bo že všeč.»

Stopil je k njej in jo prijel za roko: »Ne, Lenka, ne! Z mestnimi dekleti ne bom plesal. Z nobeno ne bom plesal. Samo tebe imam rad.»

»No, Janez! Kaj pa ti je prišlo na misel?»

»Moram ti to povedati, Lenka, preden odidem! Drugače ne bom mogel tam strpeti, — prvi dan bom ušel. Zelo rad te imam in če ti mene ne maraš, je bolje, da me kar zlodej vzame. In midva se morava vzeti, morava se, Lenka!»

Pogledala ga je in se na glas zasmejala.

»Lenka, nikari se ne smeji. Ne smeji se, Lenka! Resno mislim! Nehaj se smejati, saj bom še znorel!»

Ona pa se je še zmerom smejala.

»Zakaj se norčuješ iz mene? Ker sem sin siromašnega oskrbnika, ti pa Bukovnikova Lenka. Zato?»

Tedaj se je zresnila.

»Ne, radi tega ne! Ampak zato, ker se domišljaš, da me imaš rad. Moram se smejati. Mene ne mara nihče. To vem! In ti še najmanj, ker sem tebe najbolj jezila.»

»Pa te imam rad, Lenka! To bom že bolj

vedel kakor ti. Že od nekdanj. Že od takrat, ko sva še v šolo hodila —«

»Ker nobene druge ne poznaš! V mestu boš že našel kakšno drugo.« Spet se je na glas zasmejala, potem pa je nadaljevala: »Čuden fant si, Janez! Cel oženil bi se rad z menoj? Od česa bova pa živela. Ti nimaš nič, jaz nič! Ali ne veš, da moram ostati pri Henrik?»

Obstal je.

»Lenka, ali bi me marala, če bi bil sin bogatega kmeta?»

»O, da! Prav verjetno je! Potem bi vsaj lahko od česa živela! Kajti to mora biti, Janez! Brez denarja ni nič. Ne gre drugače. Človek mora vse trezno premisliti. Kaj pa naj bi midva počela na domu?»

»No, — pa počakaj, da te bo kakšen bogatin vzela!»

Njen obraz je postal nežnejši in njen glas tišji.

»Nisem rekla, da bi koga drugega marala. O tem si lahko prepričan. Kajti ti imaš prvo pravico name, ker si nam toliko pomagal.«

Grenko se je nasmehnil.

»Pomagal! Saj je oče dobil vse plačano in jaz tudi. Prav nič nama niste dolžni.«

Potem se je obrnil stran. Čisto resno mu je rekla.

»Če mi ne verjameš, mi je žal. Saj bi te rada imela, pa ne gre, in če kaj ne gre, si je treba to izbiti iz glave.«

Čakala je na odgovor, Janez pa je sedel na rob ceste in ni rekel niti besede.

»Janez, ali pojdeva sprta narazen?»

»Da!»

»Ali misliš, da sem tako hudobna!»

»Ne! Mislil si bom samo, da sem ti presiromašen in da me ne maraš. Mislil si bom, da bi bilo zame bolje, če ne bi nikoli živel na Bukovnikovem domu.«

Malo je pomislila, potem pa je tiho rekla:

»Janez, če bi bilo mogoče, bi te vzela, čeprav mi ne bi bilo do tebe. Toliko hvaležna že znam biti, čeprav mi nihče tega ne verjame. Toda saj ne gre. Oba sva preveč siromašna. In če praviš, da bi bilo zate bolje, če ne bi bil nikoli pri nas, imaš prav, kajti pri nas poznamo samo delo in žalost.«

Se nekaj trenutkov je tako stala in čakala.

»Ali greš z mano?»

»Ne!»

Tedaj je šla.

Ko je bila že daleč stran, se je »veseli Janez« vrgel v travo in grenko zajokal.

Tam na cesti pa so peli fantje veselo pesem o mladih vojakih, ki se poslavljajo od deklet.

Pod klancem je Lenka obstala in tudi ona je prisluhnila. Solze so ji prišle v oči.

»To imajo za vse, Lizika in Janez, Rogelj in Matija! To imajo za svoje troljenje! Nehvaležnost! Nehvaležnost! Henrik noče, jaz pa ne morem.«

Pomlad in poletje sta minila, jesen je bila pred vrati. Dosti dela je bilo. Ljudje na Bukovnikovem domu so postali še bolj tihi, še bolj zaprti drug pred drugim kakor prej. Drug mimo drugega so hodili kakor tuji.

Lizika je zapustila Bukovnikov dom in je živela spodaj na vasi pri teti. Mračnega jesenskega popoldneva se je tudi Janez poslovil. Z majhnim kovčgom je stopil v izbo.

»Posloviti sem se prišel. Pozno je že in po hiteti moram, če hočem še ujeti vlak.«

po vsej okolici, toda ga nikjer niso mogli najti. Sele po poteku enega tedna se je Kogoj z veliko muko sam priplazil ves izčrpan in bolan z veliko mrzlico do neke hiše v Avšku. Povedal je, da je vedril štiri dni v nekem seniku in da je eno noč prespal v snegu. Da je bila nesreča še večja, je pri iskanju zavetišča padel in se hudo pobil. Spravili so ga k sorodnikom v Koprivšče, kjer se mu je stanje nekoliko popravilo, a takoj nato znatno poslabšalo, tako da so ga morali spraviti v goriško bolnišnico, kjer je umrl.

* **Smrtna nesreča z motorjem.** V soboto se je pripetila na Ptujski cesti huda nesreča. Popoldne so se peljali iz Maribora v Smilklavž na Dravskem polju trije prijatelji na motornih kolesih. Med njimi je bil 26letni Franc Rečnik, sin mariborskega elektrotehničnega podjetnika. Mladi fantje so vozili zelo naglo. Naenkrat se je pojavil pred njimi kolesar. Dva motociklista sta se mu srečno izognila, Rečnik pa je imel nesrečo. Tako naglo je krenil s krmilom, da je izgubil oblast nad vozilom. Obležal je nezavesten in so ga naglo prepeljali v bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima zlomljen tilnik. Čez nekaj dni je nesrečnik umrl. Nesreča je hudo udarila njegove roditelje, saj jim je bil to edini sin.

* **Ekspresni vlak se je zaletel v tovornega.** Te dni zgodaj zjutraj je orientski ekspres zadel v tovorni vlak na železniški postaji Ivančgradu. Ob trčenju so potniki v orientskem ekspresu spali, vendar ni bilo nobene smrtne žrtve. Laže sta ranjena le oba strojevodja in en kurjač. Materialna škoda pa je zelo velika. Lokomotiva tovrnega vlaka je popolnoma razbita, hudo poškodovana pa je tudi lokomotiva orientskega ekspresa. Dva vagona tovrnega vlaka sta prav tako precej poškodovana. Udarec je bil tako močan, da je bila proga na nekaj sto metrov pokvarjena.

* **Grozna nesreča.** Pri Sv. Miklavžu pri Ormožu so se dečki igrali. Na doslej še nepojasnjen način je pri igri neki mladenič 16-letnega Ignacija Gerika zaboдел s smučarsko palico v zadnji del telesa, da je izstopila palica pri želodcu. Nesrečnega Gerika so nemudno odpravili v bolnišnico, kjer pa je v groznih mukah umrl. Zadevo preiskujejo orožniki.

* **Smrtna nesreča.** V spodnjem stroju bivše Calerijeve žage na Trati je prišlo v četrtek popoldne do strašne nesreče. 16letni Franc Brenko, sin delavske družine iz Virmaš v starološki občini je kljub prepovedi

stopil k spodnjim delom žage polnojarmenika, kar je postalo zanj usodno. Bržčas je Brenk z obleko zadel ob jermen, ki je potem potegnil fanta za seboj in naprej do osišča transmitsije, kjer ga je ubilo. Zadet je moral z glavo ob tla, mimo tega mu je odtrgalo roko in nogo, tako da so bile njegove poškodbe strašne. Vse se je zgodilo v nekaj sekundah. Strašna smrt pridnega mladeniča je zbudila splošno obžalovanje.

* **Ponarejeni petstotaki.** Po zadnjem litijem sejmu je prinesla neka stranka večji znesek denarja na litijsko pošto. Službujoča uradnica je osumila enega izmed petstotakov za nepravlega. Bankovec so pregledali in ugotovili, da je ponarejen. Krivi denar je dobila od neznanca neka natakarka. Uvedena je preiskava. Po najdbi krivega denarja v Litiji so našli nato nekaj ponarejenih bankovcev po 500 din tudi v drugih krajih Slovenije.

* **Hacetova pajdaša izročena sodišču.** Te dni sta bila izročena v mariborske sodne zapore Hacetova pajdaša in zaupnika v Mariboru 32 letni Stanislav Kalšek in 29 letni Ignac Ilesič.

* **Grozno dejanje matere in hčerke.** Pred sodiščem v Celju so se zagovarjali 23letna Ana Korenova iz Trebč pri St. Petru pod Sv. gorami, njena 50letna mati Marija in 26letni sin posestnika Karel Domitrovič iz Zagaja. Ana je ljubinkovala z nekim 17letnim fantom in je zanosila. Dekle se je balo, da jo bosta zaradi tega njena strica odpodila iz hiše. Takoj po porodu sta sklenili z materjo, da se znebita otroka. Mati je nesla otroka v vlažno klet, ga zavila v staro obleko in potisnila v škafo z vodo, kjer se je dete zadušilo in umrlo. Še istega dne je mati zakopala trupelce v bližnem gozdu. Mati in hči sta pred sodniki priznali zločinsko dejanje. Sodišče je obsodilo Marijo Korenovo in njeno hčerko vsako na sedem let robije.

* **Drug drugega sta ustrelila.** Delavca Peter Šuščević in Gjurjo Gavrančević iz okolice Prnjavora sta popivala v neki banjalški gostilni. Ko sta bila že pijana, sta se sprla med seboj. Začela sta streljati drug na drugega in dobila vsak po štiri strele v prsi. Oba sta obležala mrtva.

* **Drzen roparski napad.** Na Volinjaku sta dva neznanca izvršila drzen rop v hišo najemnika Pavla Močilnika. Našla sta Močilnikovo svakinjo Jerico Robnikovo samo doma. Medtem ko jo je eden zadrževal v kuhinji, je drugi vdrl v sobo, si prisvojil njeno

ročno torbico, nato pa sta oba ne meneč se za krike okradene zbežala. V bližini hiše sta preiskala torbico in ker nista našla denarja, sta se vrnila nazaj. Eden je držal v roki odprt nož, drugi pa kol. Robnikova je hišo zaklenila in zbežala k sosedom po pomoč, razbojnika pa sta med tem vdrla vrata in celo stanovanje premetala. V postelji sta našla 450 din in s tem plenom ob prihodu sosedov pobežala.

* **Skrivnostna smrt.** V svoji vili na Cirkevskem hribu pri Sv. Martinu je umrla nenadne smrti 89letna posestnica Elizabeta Radakovičeva, ki je bila nemška državljanka in žive vsi njeni sorodniki v Gradcu. Našli so jo ležati na tleh poleg postelje mrtvo. Mariborsko državno tožilstvo je odredilo raztelesenje.

* **Razkrinkana družba ponarejalcev petstotakov.** Pred dnevi so objavili hrvatski listi poročila o odkritju velike ponarejalske družbe v Zagrebu, pri kateri je bilo udeleženo več uglednih oseb. Zagrebška policija je v zvezi s tem odkrila še več sledov delovanja te zločinske tolpe. Ponarejeni petstotaki so se razpečavali razen v Zagrebu tudi po ostalih mestih naše države, a zadnje čase se je pojavilo več ponarejenih bankovcev tudi v Mariboru, Celju in Ptujju. Naši varnostni organi so že nekaj časa motrili življenjske prilike posestnika Franca Majcna v Radečah pri Zidanem mostu. Vse je kazalo, da mož pri svojih skromnih dohodkih ne more tako razkošno živeti, kakor je pač živel. Pa so orožniki te dni napravili pri njem hišno preiskavo katere uspeh je bil kar neverjeten. Zaplenili so celo tiskarno za ponarejanje petstotakov, zalogo kemikalij, najmodernejšie fotografske aparate, najfinejši papir za izdelovanje bankovcev, ki je bil že narezan s finim strojem ter pripravljen za tisk, a poleg tega tudi že mnogo ponarejenih bankovcev. Seveda je bila tiskarna opremljena z najmodernejšimi tehničnimi pripomočki. Na podlagi tega je bil Majcen takoj aretiran.

* **Smrtna nesreča nasilneža.** V Vidošičih pri Metliki gospodarji posestnik Gabrijel Klamfar, ki mu je nedavno umrla žena, s katero je imel sina Franca. Franc je štel 30 let. Prijateljsko razmerje med očetom in sinom pa se je zadnje čase skalilo, ker oče sinu ni hotel izročiti posestva. France si je očetovo ravnanje razlagal po svoje in je bil tudi prepričan, da stari Klamfar tako ovira

Henrik mu je pristrčno stisnil roko.
»Pozdravljen bodi, Janez! Dobro naj se ti godi pri vojaki! Hvala ti za vse, kar si storil!«

Janez se je obrnil stran.

»Tudi vam vsem hvala!«

»Pogrešali te bomo, Janez. Jaz najbolj. Toda po dveh letih se boš spet vrnil k nam.«

S pobešeno glavo je stal Janez sredi izbe. Ničesar ni odgovoril. Hotel se je premagovati, toda težko je dihal in drhtel je.

»Če boš kaj potreboval, piši! Ali slišiš, Janez?«

Janez pa ni rekel niti besede. Bled je bil in med prsti je mečkal klobuk.

»Ali boš še kaj povedal, Janez?«

»Ne! — Iti moram! — Čas je. Pozdravljen, Henrik!«

»Pozdravljen, Janez!«

Ozrl se je. Na klopi ob peči je sedela Lenka in lupila krompir.

»Pozdravljena, Lenka!«

Dekle si je obrisala roko v predpasniku in mu jo ponudila:

»Zbogom, Janez!«

Ni ga pogledala. Tako je šel iz izbe in Henrik ga je spremil na dvorišče. Tam je že sedel stari oskrbnik na vozu in čakal.

Kmalu nato sta konja potegnila.

Pozdravljen, stari dom!

✱

Na vasi so imeli misijon. Več tujih duhovnikov je prišlo, pridigali so in ljudje so kar vreli v cerkev.

Stari frančiškan je govoril tudi o »poklicu« in takole končal:

»Rog je vsakemu človeku položil v srce

željo po poklicu. Če slišite njegov klic, ne zaprite svojega srca!«

Po tej pridigi sta se Lizika in njen oče med seboj pogovorila.

V zadnjem času je najbolj trpel Matija. Dobro je opazil izpremembo, ki jo je doživel Henrik. Videl je, kako se je mladi mož boril sam s seboj. Kako ni nikoli več stopil v Bercetovo hišo in zmerom iskal Lizikino družbo. Tako prijazen je bil z njo in pametni Matija je dobro vedel, da je Henrik iskal pot, možnost, da bi samega sebe premagal, da bi naposled, če bi se mu srce ogrelo za Liziko, vendar izpolnil Matijevo srčno željo.

In zdaj je Lizika nepričakovano nekega dne očeta prosila, naj jo pusti z doma in naj ji dovoli, da se preseli k teti v vas.

Matija je vedel, kaj to pomeni, in uklonil se je. Tihemu dekletu ni mogel ničesar več odreči.

Potem je prišel tih, otožen večer. Zunaj na vaških travnikih se je igral veter s suhim listjem, nosil ga je čez prah na cesti in spuščal v globoki, speči ribnik.

Lizika je gledala sinje oblake, ki so visele na nebu. Potem se je počasi obrnila.

»Oče, danes pojdem k spovedi. Vprašala bom.«

Matija ni ničesar rekel. Pripravljen je bil na te besede.

Obrnil se je stran in komaj še slišal, kaj mu je Lizika še enkrat pripovedovala o poklicu milosti, o ljubezni do bližnjega in o srčnem miru.

Naposled je samo rekel:

»V božjem imenu pojdi!«

Potem je tudi on šel — tja v jesen, čez

gola polja v rumeni gozd. Toda ko je nekaj časa potoval, se ga je polotila strašna tesnoba, žgoče hrepenenje po otroku in obrnil se je tja, kjer je bila ona.

Cerkev je bila temna. Samo večna luč je rdeče gorela pred oltarjem. Tu in tam je zažarela svečka na klopih, kjer so vaščani molili, velike sence so švigale čez stare slike ob stenah.

Matija Bernik je klečal v klopi in preživljal najtežje minute svojega življenja.

V kotu, v spovednici pri frančiškani je bila njegova Lizika in tam se je zdaj odločala njena in njegova usoda.

Kako počasi je tekel čas! Tako dolgo, tako dolgo je ni bilo nazaj. Seveda, njeno vprašanje je bilo težko.

Zdaj je prišla. Ozrl se je, — pogledal jo je, — vprašujoče — proseče.

Tiho se je nasmehnila in prikimala.

Potem je pokleknila pred sliko trpeče Marije.

Matija Bernik je skril obraz v dlaneh.

Zunaj so se oglašali večerni zvonovi.

✱

V veliki izbi Bukovnikovega doma je gorela luč. Henrik je sedel nad učno knjigo, Lenka pa je šivala. Nikogar drugega ni bilo.

Tedaj je stopil Matija Bernik v izbo. Lenka je vstala:

»Tako ti bom prinesla večerjo, Matija!«

»Ni treba, Lenka! Ne bom jedel.«

Presenečeno ga je pogledala.

»Kaj je s teboj, Matija? Ali si bolan? Saj si bled kakor stena.«

»Ne, nisem bolan. Toda — nekaj se je zgodilo in z vama se moram o tem pomeniti.«

(Dalje)

njegovo ženitev. Zaradi tega je tudi očetu obljubil maščevanje. Te dni je sklenil obračunati z njim. Zgodaj zjutraj se je napil in razsajal po vasi. V podivjanosti je večkrat zasadel svoj nož v Križanega ob cesti in tudi razrezal Kristusov kip. Pri tem pa je kričal, da so dobrote tega sveta krivično razdeljene med ljudi. Sosedje so obvestili očeta, da mu je sin grozil. Iz strahu pred nasilnem žem je šel stari Klamfar spat v sosedno vas. Ker se drugo jutro ni upal sam domov, je poslal nekega soseda gledat, kaj je s sinom. Sosed se je kmalu vrnil in povedal, da leži sin mrtev v hlevu. V pijanosti je namreč legel spat s cigareto v ustih in zanetil požar. Ogenj se sicer ni mogel razviti, pač pa se je France v silnem dimu zadušil.

* **Pogosti napadi na avtomobile** v čakovskem srezu. Te dni je bil izročen sodišču brezposelni delavec Franjo Korent, doma iz Pribislavca pri Čakovcu, ki je z revolverjem streljal na avtomobil, v katerem se je vozil neki trgovski potnik iz Varaždina. Napadca so prijeli in bo strogo kaznovan.

* **Za 150 postreljenih fazanov je dobil šest mesecev ječe.** Pred malim senatom v Mariboru se je zagovarjal 40letni Martin Medved iz Sp. Jablancev pri Šikolah zaradi lovskih tatvin. Svoje lovišče je imel v občini Šikolah na Dravskem polju, ki ga ima v zakupu mariborski industrijec Hubert Lukman. Ta je na lovišče zelo pazil in je zlasti gojil fazane. Na te pa je spet imel posebno piko Medved. Streljal jih je in spravljaval v denar v Mariboru in drugih krajih. Samo lansko jesen je na ta način postrelil v šikolskem lovišču okrog 300 fazanov. Tako vsaj trdijo zakupniki in njegovi pazniki. Hodil je na lov ponoči, ko so fazani spali na drevesih. Imel je s seboj poleg puške še močno električno svetilko, s katero je osvetlil speče ptice na drevju, da je lahko potem točno pomeril. Naposled pa je prišla tudi njegova ura. Ko se je vračal z nočnega lova, je srečal orožniško patroljo in zdaj je prišel pred sodnike. Dobil je šest mesecev strogega zapore, častne pravice pa je izgubil za dve leti.

* **Roganov pajdaš strahuje podeželje.** Ob priliki zajetja Roganove zločinske družine se je edino 28letnemu Francetu Knezu posrečilo, da se je rešil s pobegom preko meje. Podoba je, da je ta zloglasni Roganov pajdaš svet na delu. V Volinjaku pri Mežici sta

namreč drzna roparja pri belem dnevu z nožem v rokah ustrahovala Jerico Robnikovo, od katere sta zahtevala denar. Robnikova se je rešila z begom skozi zadna vrata. Oba roparja sta odnesla 450 din, ki sta jih našla v ročni torbici pod posteljo. Robnikova je natančno popisala oba roparja. Na podlagi njenega popisa je sklepati, da je eden od obeh zloglasni France Knez. Za obema roparjema se vršijo poizvedbe.

* **Velika tatvina mesa** je bila izvršena pri Činžarju Jožetu v Armenškem. Pri njem sta se oglasila dva možaka, ki sta najbrž bližja domačina. Bilo jima je dobro znano, da je Činžar zaklal štiri debele svinje in da je imel vse meso in mast shranjeno v shrambi. Prišla sta z nahrbtnikom, pristavila lestvo in po njej splezala na podstrešje, od tam pa v shrambo, kjer sta bila prijetno presenečena. Našla sta preko 320 kg suhe slanine, kakih 400 kg suhega mesa, nad 150 kg čiste masti in 80 klobas. Ker sta imela premajhno posodo, je eden šel v hlev po koš. Ker pa nista mogla vseh dobrot zaradi teže odnesti, sta nekaj mesa skrila na Činžarjevem kozolcu v slami z namenom, da se naslednji večer vrneta. Res sta prišla nazaj in šla v slamo po skrito meso. Nemalo pa sta bila presenečena, ko sta namesto svinjskega mesa našla v slami domače orožnike in trškega stražnika. Zato sta se spustila v beg in izginila v noč.

* **Uboj v Halozah.** Pri posestniku Fridauerju v Paradižu v Halozah je bila zbrana vesela družina. Zadnja sta se vračala z zabave domov 24letni Jakob Koletnik in 20letni posestnikov sin Josip Potočnik. Pogovarjala sta se o tem in onem, malenkostna zadeva pa je dala Koletniku vzrok, da je potegnil iz žepa nož in napadel z njim Josipa Potočnika, ki se je zgrudil z nešteti ranami na tla in kmalu izdihnil. Za pobeglim podivjancem Koletnikom poizvedujejo orožniki.

* **Tatvina za praznike.** Orožniški postaji v Gornji Radgoni se je posrečilo razkrinkati tatinsko družbo, ki se je bila hotela za velikonočne praznike dobro založiti z mastjo, svinjino in vinom. Posluževala se je temnih noči, ko so povsod trdno spali. Te dni ponoči se je zglasila ta tolpa na domu starih zakoncev Korošca Franca in Alojzije, posestnikov na Ivanjševskem vrhu, kjer sta oba že trdno spala. Po tatvini se da sklepati, da so bile tatovom razmere na Koroščevem domu dobro znane. Tolpa je imela s seboj 16letne-

ga fanta, ki se je moral splaziti na streho ter skozi streho vdreti v hišo, nato pa odpreti vrata. V hiši se je postavil eden na stražo, drugi pa so odšli na delo in prebrskali vse prostore. Naložili in odnesli so s seboj vse posode masti, meso in klobase, nato pa vdrli še v kletne prostore, kjer so si naložili okrog 60 litrov držeč sodček vina. Vrednost ukradenega blaga znaša nad 3000 din. Gornjeradgonski orožniki so takoj uvedli preiskavo in nekaj osumljencev prijeli. Od aretiranih sta dva soudeležbo pri tatvini že priznala.

* **15letni fant zažgal sosedu hišo iz maščevanja.** V Velikih Ravnih pri Novi Cerкви je nastal v hiši posestnika Šipa Stefana ogenj, ki je zajel vso hišo. Zgoreli sta tudi dve kozji v hlevu pod hišo. Šipovih ob času požara ni bilo doma. Žena je v celjski bolnišnici, stari oče je odšel k maši v Novo Cerkev, posestnik Šip se je mudil v gozdu, kjer je sekal drva. Šip je bil zavarovan le za 2000 din. Orožniki so takoj osumili požara sina najbližjega Šipovega soseda Kotnika Franca. Pri aretaciji je fant zanikal vsako krivdo, pozneje pa je priznal, da je zažgal hišo z vžigalico, katero je vtaknil v slamnato streho poslopja. Fant je to storil iz sovraštva do svojega soseda. Steje šele 15 let.

* **Ne kupujte vojaškega blaga!** Te dni je sodnik-poedinec v Celju izrekel kar dve sodbi v zadevi nakupa vojaškega blaga. Prvi so prišli pred sodnika oženjeni posestnik Simon iz okolice Gorij, dalje mesarski pomočnik redov Tone iz celjske okolice in samski delavec redov Velimir iz Celja. Vsi so 5. decembra lani ukradli iz podstrešja vojaške konjušnice na Rudnem polju 15 vreč ovsa v vrednosti 1575 dinarjev. Posestnik Simon sam pa je lani že januarja kupil od neznanega vojaka tri vojaške rjuhe, vojaške srajce in vojaški sviter v vrednosti 500 din. Za vse je plačal vojaku 20 din. Vsi so krivdo priznali in so bili obsojeni: Simon na en mesec zapora in na 600 din denarne kazni, Tone in Velimir pa vsak na en mesec zapora. — Posestnikov sin Janez iz Javorja pri Litiji je lani oktobra kupil od neznanega vojaka dve vojaški pelerini, hlače, pozneje decembra pa še tri vojaške odeje, konjske vajeti in vojaško čutaro. Zaradi nakupa eraričnih stvari je bil Janez obsojen na en mesec zapora in v plačilo 120 din denarne kazni ali na še nadaljnjih 20 dni zapora. Pretekli teden je bila neka ženska obsojena na 1200 din denarne kazni, ker je kupila dve vojaški odeji za malenkostni znesek 50 din. Te

deva glede potnega lista za tujino bo medtem rešena. Ko najdemo ladijski tovor, bomo vse preskrbeli za vas. Odgovorite nam takoj, če se hočete pod temi pogoji pogajati z nami. Takoj nato vas pisмено obvestimo, kam pride avto po vas.

John Crane

»No, kaj pa zdaj?« je vprašal Stone. »Ali hočeš to tvegati?«

»Da, Walter.«

»Kdaj jim boš odgovoril?«

»Zdaj,« je menil Moravec kratko. »Odgovor boš spet ti ponesel na pošto, Walter.«

Moravčevno pismo je bilo zelo kratko. Glasilo se je:

»Sprejem vaše pogoje in vas prosim, da mi javite kraj, kamor naj pridem.«

Stone je vzel pismo, da ga nese na pošto. Obkel je plašč. »Sicer pa, dragi Rihard, gospodična Staplesova me je danes dopoldne telefonski že drugič klicala. Rekla mi je, da mora za vsako ceno govoriti s teboj.«

»Tako? Žal mi je, da je to nemogoče.«

»Veš, kaj,« je nadaljeval Stone, »čudim se ji. Davi je bila tako strašno resna. Mislim, da ji je Malcome Steele vse povedal, kar se tiče tebe.«

»Kaj praviš?« je menil Moravec in stopil bliže k Stoneu.

»Pa še nekaj je rekla. Povedala je, da ji je Malcome Steele govoril o neki možnosti pomoči za tebe. Cel besedo ji je dal, da taka možnost obstoji. Staplesova te zelo prosi, da jo nocoj pokličeš na njenem domu.«

»Ali res?« je zamrmral Moravec.

»Stori tako, Rihard. Prepričan sem, da ji lahko zaupaš.«

»Mogoče...«

Prosto po Scottu:

CRNI BRATJE

KRIMINALNI ROMAN

13

»In vi upate, gospod Steele, da vam bom jaz pomagala do zveze z njim?« je potrto rekla Staplesova. »Verjemite mi, da niti ne slutim, kje je zdajle Moravec. Stone mi pa tega prav gotovo ne pove. Edina možnost bi bila, če bi ga po naključju kje srečala.«

Steele je zmajal z glavjo. »Taka možnost, ki temelji samo na naključju, nam seveda nič ne koristi.«

»Res ne vem, kako ga naj najdete, ko ga tudi vsa policija ne more izslediti.«

»Našli ga bomo že,« je rekel Steele. »Toda pri tem nam je potrebna vaša pomoč. Njegov prepričevalni glas je povzročil, da je pozorno prisluhnila. Seveda vam hočem pomagati, če še drži vaša obljuba. Toda kakšna bo moja pomoč?« Steele jo je odločno pogledal, nato pa odgovoril: »Tu je telefon.«

»Telefon! Ali se šalite? Kaj hočete s telefonom?«

»Telefon skriva neslutene možnosti, gospodična Staplesova.«

Nekaj trenutkov pozneje je Doroteja Staplesova telefonirala, medtem ko je Malcome Steele tesno ob njej držal svinčnik v rokah in pisal.

Malo pred poldnevom sledeče sobote je prišlo na poštni predal 381 sedmega poštnega urada pismo, naslovljeno na Thomasa Busha. Dve uri pozneje je Stone izročil pismo prijatelju Moravcu. Moravec je pismo hlastno odprl.

Pismo je bilo pisano s pisalnim strojem in se je glasilo:

Dragi gospod Moravec!

Vaše pismo nas je presenetilo. Seveda nas še danes zanima tisti ladijski tovor, ki je izginil. Toda preden se začnemo z vami pogajati, moramo biti prepričani, da so vaši nameni iskreni.

Ne vi in ne mi ne želimo, da bi prišli nam ali vam na sled. V vašo in našo korist je skrajno previdno postopanje. Prepričani smo, da ste medtem še sami spoznali, da je bil svoječasn naš postopek proti vam neogiben, ker je bila naša varnost odvisna od tega. Dalje smo uverjeni, da se zaradi tega ne vdajate mislim, kako bi nam vrnilo milo za drago.

Tokrat vam hočemo res pomagati, a zavarovati se hočemo proti temu, če bi nas vi hoteli prevarati. Potrebno je, da se z vami osebno pogovorimo. Druge poti ni. V to svrhu se morate izjaviti za pripravljene, da pridete v našo osrednjo pisarno, ki je v hiši enega izmed naših članov. Razume se, da vam tega kraja ne moremo natančneje opisati. Če ste zadovoljni z našim predlogom, da pridete k nam, pride avto po vas na določeni prostor.

Ostali boste v naši osrednji pisarni, dokler se ne prepričamo o točnosti vaših navedb glede ladijskega tovara. Vaša za-

zgodbe zapišemo v svarilo vsem ljudem, naj nikar ne kupujejo vojaškega blaga, ker bodo izrečene še hujše kazni.

* Prijeti ponarejalci 500-dinarskih ban-

kovcev. Zagrebška policija je prišla na sled ponarejalcem 500-dinarskih bankovcev. Več ljudi je bilo aretirano, vendar pa policija zaenkrat ne izda njihovih imen.

Novi način povečanja pridelka turščice

Prav gotovo spada turščica med najkoristnejše vrste naših poljskih pridelkov, saj nam da tečno moko za kruh in žgance ter služi za krmo živini, zlasti za pitanje svinj. Mimo tega pa nam da še turščevino, ki jo živina prav rada in s pridom žre pozimi. Res je pa tudi, da nismo posvečali turščici tiste pažnje, ki ji pritiče zaradi njene velike koristnosti. Upravičeno je naš zaslužni kmetijski strokovnjak g. Franc Goričan že ponovno potožil v našem odličnem kmetijskem listu »Kmetovalcu«, da je naša domača turščica zelo slaba. Zaman tudi povprašuje, kje bi dobil njeno priznano (selekcijirano) seme. Vsi soglašamo z njim, da bi vsak rad utrpel nekaj kovačev za boljše seme.

Drugod niso tako nebržni v tem pogledu, kar nam priča zlasti češki zgled, kjer so po vojni vzgojili štiri odlične turščične sorte, izmed katerih da »Faryf Budimsky« celo 20 metrskih storov na oral, medtem ko pri nas ne pridelamo niti polovice tega. Predlanskim in lani so se vršili poizkusi za uvedение te sorte tudi pri nas. Dveletne izkušnje so prav povoljne in bo drugo leto že na razpolago precej izbranega semenskega blaga. Kakor je važno dobro seme za obilen pridelok, pa vendar ni seme vse, temveč moramo doseči večje donose tudi z domačim semenom, če upoštevamo nova dognanja kmetijske vede. O teh naj zapišemo najvažnejše.

Pri nas sadimo turščico po večini pod malo motiko tako, da pride zrno največ 5 cm pod zemljo. So pa še stari gospodari, ki sadijo seme za brazdo 10 do 15 cm globoko in se prav pohvalijo s pridelki. Primerjalni poizkusi odličnih znanstvenikov so jim dali prav, saj se je izkazalo, da vrže v lahk h in srednje težkih tleh za brazdo sajena turščica do 40 odstotkov več pridelka kakor pod motiko plitvo sajena. Toda tukaj ni pr-

memben le mnogo večji pridelok, temveč nam saditev za brazdo nudi še druge ugodnosti. Prvič lahko njivo še 14 dni po setvi pobranamo in tako zataramo že vzkliči plevel in si olajšamo okopavanje. Ker potrebuje turščica skoro tri tedne, preden pribode iz te globine na svetlo, se nam ni treba bati, da nam jo posmodijo ledenjaki. Zato jo lahko brez skrbi sadimo že v zadnjem tednu aprila, da v jeseni prej dozori. Korenine pridejo pri globoki setvi globlje in so močnejše. Zato rastlina ne trpi toliko od suše in stoji tako trdno, da je ni treba obsipati. Kakor rečeno ta način setve ni za težko zemljo, ker bi rastlinice ne predrle debele plasti.

Za vsako zemljo in lego, da je le dobro gnojena, pa je možno povečanje pridelka za 50 in še več odstotkov z namakanjem semen v umetnih rastlinah, o čemer smo že večkrat pisali. Naravnost srečni smo, da imamo v domačem sredstvu fitodin takošno sredstvo, ki nam za prav majhen denar znatno poveča pridelok in nam poleg tega naredi turščico odpornejšo proti suši in boleznim. Mimo tega pa dozori kvašena setev za dobrih 10 dni prej. Globoko setev in kvašenje semen s fitodinom lahko združimo in dosežemo tako takšne donose, da nam bodo v obilni meri povrnili trud in zmanjšali tveganost kmetovanja ter nam zagotovili naš vsakdanji kruh.

Drugi način povečanja turščičinega pridelka je uporaba zelenega gnojenja. Ze stare ameriške izkušnje vedo, da zahteva turščica predvsem humus (spahljino) v tleh. Ta ji da ne le potreben živež, temveč zbira vlagu v zemlji, prispeva k potrebnemu samozagrevanju tal, vzdržuje brazdo v zrahljanem stanju ter štedi potrebno obdelovalno moč. Kjer ni dovolj hlevskega gnoja, se lahko nadomesti z zelenim gnojenjem kar

je bila že navada pri gojenju turščice v njeni pradomovini. Slovaški kmetijski strokovnjaki so z mnogimi poizkusi dognali, da je prav rdeča detelja ali inkarnatka najboljša detelja za suhe kraje. Pokazalo se je, da je inkarnatka ne le najboljše zeleno gnojilo za okopavanje, temveč tudi za turščico. Ti poizkusi so nedvomno dokazali, da more izmed vseh rastlin, uporabljenih za zeleno gnojenje, inkarnatka tako v koreninah kakor v nadzemskih delih zbrati največ lahko prebavljivega dušika. En kilogram dušika iz podorane inkarnatke je zvišal donos turščičinega zrnja za 22 kilogramov; to znači, da je pri razmerno ceneni setvi inkarnatke le-ta najugodnejša bilka za zeleno gnojenje turščice. Pri nas seveda mali kmet pokosi inkarnatko in podorje le strnišča, toda celo podoranje inkarnatkega strnišča zviša pridelok za štiri metrske stote na oralu, saj da vsak kilogram dušika iz detelnega strnišča 23 kg zrnja. Vse to kaže, da je inkarnatka v krajih s suhim podnebjem in primanjkujočim hlevskim gnojem najboljši pripomoček za zvišanje turščičinega pridelka.

Še en način povečanja turščičinega pridelka je zadnja leta v preizkušnji. Ameriški strokovnjaki so pred dobrimi 10 leti dognali, da vržejo nekatere turščične vrste, če jih med seboj oženimo (križamo), v prvem rodu takšne potomce, da dado za 50 in več odstotkov večje pridelke kakor starši. Zadnja leta so se mnogi strokovnjaki, med njimi tudi naš ožji rojak dr. Alojz Tavčar, profesor na kmetijski visoki šoli v Zagrebu, prav z uspehom oprijeli teh izsledkov in jih preizkusili ter izpopolnili. Tudi med domačimi sortami smo našli zelo dobre plemenjake in bo v nekaj letih dovolj takega izboljšaneega semena na razpolago.

Iz vsega tega vidimo, da se že danes da naš turščični pridelok s prav malenkostnimi stroški dvigniti in da skrbijo naši strokovnjaki, da kolikor mogoče povečajo pridelke naše grude.

V VIŠJI DEKLIŠKI ŠOLI

Profesor: »Povedati vam moram, da računati sploh ne znate.«

Dijakinja: »Nič ne de, gospod profesor, saj se nameravam omožiti tako, kakor se je moja mati, da mi ne bo treba računati...«

»Toda pazi«, je zaskrbelo Stonea.

»Da, da«, ga je prekinil Moravec. »Ne bom po telefonu govoril z njo več kakor pet minut. Vem, da mi Staplesova želi le dobro, toda moja usoda je odvisna od moje prevdnosti... Torej jutri na svidenje, Walter.«

»Gospod George Caldwell, gospod George Caldwell, telefon vas kliče!«

Jasni glas mladega hotelskega strežnika je zvenel po veži hotela »Brewsterja«. S fotelja je vstal George Caldwell. Bil je velik in močan mož, odlično oblečen. V tem odličnem tujcu, ki je, kakor je zapisal v prijavnici, prišel zavoljo trgovinskih poslov iz Montreala, ne bi bil pač nihče spoznal preganjanega jetnika, pobeglega iz Charlestowna. Nikomur ne bi bilo padlo na um, da bi bil spravljal tega resnega moža v zvezo z gospodom Walterjem Coleom iz hotela »Astorja« ali pa z gospodom Winfieldom Clydeom, ki se je šele pred kratkim po hudi boleznii malo opomogel v panzi-
onu Andersonu.

Stopil je v telefonsko celico in vzel slušalko v roko. »Tu govori George Caldwell.«

»Hvala Bogu!« je odgovoril v telefon Walter Stone. »Ne veš, kako mi je odleglo. Strašno sem se bal zate.«

»Žal mi je, a ni šlo drugače. Kdaj si dognal, da sem zapustil prejšnje bivališče?«

»Včeraj sem bil tam in izvedel, da si odpotoval. Lahko si predstavljaš, kako razburjen sem bil, dokler ni prispelo sporočilo od tebe. Priznati pa ti moram, da najprej nisem niti vedel, da je bilo pismo tvoje. Šele pozneje sem začel misliti, da bi lahko bil ti odpošiljatelj pisma. Nato pa sem takoj po najinem dogovorjenem ključu zbral iz tvojega pisma zloge v besede. Vem, da sem bil ne-

umen, ker mi ni takoj padlo na um, da je pismo tvoje. Zato se ti takoj pozno oglašam. Ali je s tem kaj zamujeno?«

»Ne, ne.«

»No, hvala Bogu. Pa zakaj si to napravil?«

»Ne morem ti to tako natančno obrazložiti. Čutil sem takšno potrebo... Ali je pismo z odgovorom prišlo?«

»Da. Zato sem te zdaj poklical. Pred kakšnimi dvajsetimi minutami sem ga dobil v poštnem predalu.«

»Ali ga lahko prineseš sem?«

»Če misliš, da sem varen pred policijo.«

»Pazi, da te ne bo nihče zasledoval.«

»Se lahko zanesesh name. V treh četrtilih ure bom pri tebi.«

Še prej kakor v napovedanem času je sedel Walter Stone nasproti prijatelju Rihardu Moravcu in ga spraševal po vzrokih, ki so ga dovedli do tega, da je spet spremenil ime in bivališče. Moravec mu je skušal to pojasniti:

»Vem, da se ti bo skoraj smešno zdelo to, kar ti bom povedal. Nisem mogel drugače storiti. Ko sem po telefonu govoril z Dorotejo Staplesovo, me je naenkrat popadel močan občutek strahu. Nisem se mogel ubraniti misli, da sem pod policijskim nadzorstvom... Torej, Walter, ali si prinesel pismo?«

»Da, tu je.«

Tudi to pismo je bilo naslovljeno na Thomasa Busha. Glasilo se je:

»Dragi gospod Moravec!

Ker ste torej zadovoljni z našimi pogoji, sprejememo vaš predlog. Izrecno vas pa še enkrat svarimo, da se niti malo ne smete igrati z našim zaupanjem.

Vzemite na znanje tole: Jutri v četrtek zvečer ob devetih se pripelje naš

avto po vas. Za natančni kraj sestanka in za znak, po katerem boste spoznali našega odposlanca boste izvedeli šele malo prej. Popoldne proti 18. uri bo v vašem poštnem predalu pismo s točnimi navodih. Mislimo, da ni potrebno ponovno svarilo, kakšne posledice ima lahko za vas, če bomo opazili, da bo kdo od policije opazoval kraj sestanka in če bo nato kakšen avto zasledoval naše vozilo.

Sporočite nam takoj natančen opis obleke, ki jo boste imeli jutri na sebi.

Z odličnim spoštovanjem

John Crane.«

Moravčeva prva misel je bila, da je takoj raztrgal pismo. Nato pa je sedel za pisalno mizo in začel pisati odgovor. Ko je bil že skoraj gotov, ga je prekinil Stone.

»Rihard, pravkar premišljam.«

Moravec se je obrnil k njemu. »Kaj?«

Stone je okleval. Ni se mogel odločiti, da bi spravil prijatelja v nov strah.

»Saj ni nič«, je menil Stone naposled. »Res ni nič.«

»Kar povej, Walter, kaj misliš. Mirno povej.«

»Najbrž to ni tako pomembno. Suče se okoli pisma, ki sem ti ga pravkar dal. Ko sem vzel pismo iz predala, sem gotovo dobro pazil na to, da me ni nihče videl. Toda na poti na pošto nisem bil gledal na ljudi. Dobro bi bilo, če bi bil to storil. Ni izključeno, da bo policija dala opazovati poštni predal 381. In če pride pismo, v katerem bo naveden kraj sestanka, kaj bo potem?«

Moravec se je ugriznil v ustnice. »Res je, Walter! Če me ne bi bil spomnil na to, bi se lahko zgodilo kaj zlega.«

Popotnikova torba

Gospodarska poslopja treh posestnikov zgorela

Konjice, marca. Huda nesreča je zadela tri posestnike na Tepanjskem vrhu pri Konjicah. Požar je upepelil gospodarska poslopja posestnikom Francu Faktorju, Alojzu Videčniku in Antonu Sircu. Ogenj je nastal pri Faktorju v gospodarskem poslopiju sredi noči in se je zaradi močnega vetra hitro razširil na sosedna poslopja. V poslopijih je zgorelo mnogo svinj, kokoši, kmetijskega orodja, vozov, žita, sena, slame, obleke in drugega. Gasit so prihiteli konjiški gasilci z motorno brizgalno.

Najhuje je prizadet Anton Sirc, ki ima za okrog 50.000 din škode. Faktor je oškodovan za kakih 30.000 din in Videčnik za kakih 10 tisoč dinarjev. Vsi trije so bili nezadostno zavarovani. Sircovo gospodarsko poslopje je bilo skoraj še novo.

Vse kaže, da je bil ogenj zaneten. Sum je padel na nekega možaka, ki so ga očiščniki že aretirali.

Živa je zgorela

Krško, marca. Vinorodne gorice pri Krškem so bile v nedavni noči priča strašne borbe med življenjem in smrtjo komaj 36letne brezposelne šivilje Milke Perkovičeve.

Ko je prišla dan po usodni noči v svoj vinograd Marija Grozdetova, mati Perkovičeve, je opazila, da se je iz zidanice močno kadilo. Misleč, da nčerka kuha, je stopila k vratom in vprašala: »Milka, kaj oa delaš?« Toda vrata so bila zaklenjena in odgovora ni bilo. Vsa prestrašena je poklicala sosedo. Ko so vlomili vrata, so buhnili plameni vanjo.

Komaj so ogenj pogasili in se je dim razkahljal, se jim je pokazal grozen prizor. Na tleh je ležalo ožgano žensko truplo. Mati je takoj spoznala svojo hčer, ki je bila že mrtva. Ker so nekateri znaki kazali na umor, so pustili vse na mestu in obvestili o tem oblastva, ki so takoj uvedla preiskavo. Razte-

lesenje rajnke je potrdilo, da je Perkovičeva zgorela pri živem telesu.

Kakor so izpovedale nekatere priče, je nesrečnica usodnega večera popila nekaj litrov vina in je morala biti čisto pijana. Ko je legla na svoje ležišče na tleh, si je gotovo prižgala cigareto, katere ogorek je povzročil ogenj in tudi njeno smrt. Možno pa je tudi, da je Perkovičeva izvršila tako grozen samomor, ker je bila že večkrat izjavila, da se je naveličala življenja in da si ga lo končala. Bila je neozdravljivo bolna in je zraven živela še v skrajni bedi. Zapušča komaj 12letno hčerko Milko. Njen mož je šel kakšna dva dni prej v Maribor.

Nepojasnjen roparski umor

Ljubljana, marca

Nedavno so našli v jami za peso na Kregarjevi njivi v Klečah truplo neznanega mladeniča. Na kraj najdbe je bil pozvan tudi policijski fotograf. Pa so mrtveca na policiji sami kmalu spoznali. Mrtvec je imel sicer že močno razjeden obraz, vendar se je policijski fotograf spomnil nekaterih podobnosti s 25letnim bivšim ključavničarskim pomočnikom Hribnikom iz Horjula, ki ga je fotografiral v decembru lani, ko je bil osum-

ljen neke tatvine v Horjulu. Policija je o tem obvestila ježenske orožnike, ti pa so nadaljevali poizvedbe v Horjulu in res ugotovili, da so Hribnika pogrešali že več mesecev.

Iz Horjula je prišla Hribnikova sestra in res spoznala v mrtvecu svojega brata. Pokojni Anton Hribnik je bil izučen ključavničar. Pred leti je v delavnici doživel nesrečo. Zastrupil si je levo roko, ki so mu jo morali kasneje odrezati pod koločcem. Hribnik je zaradi te nesreče naperil proti mojstru tožbo in sodišče mu je prisodilo nekaj nad 18.000 din. Kot invalid seveda ni mogel več izvrševati ključavničarsko obrt, zato se je pridružil tihotapcem in prodajal po deželi saharin in drugo tihotapsko blago. Imel je precej denarja, ki ga je rad posojal. Zadnji čas pred umorom je stanoval v Rožni dolini. Ker je bil vedno v družbi tihotapcev, ni izključeno, da je eden izmed njih izvohal pri njem denar in ga izvalil v Kleče, kjer ga je umoril.

Sprva so domnevali, da bi utegnil biti tudi Hribnik Hacetova žrtev, saj je bil Hacet z vsemi tihotapci. Domneva pa najbrž ne bo držala, ker bi bil Hacet svojo žrtev najbrž ustrelil, Hribnik pa je bil zavratno udarjen s topim predmetom. Oblastva poizveduje, s kom je Hribnik zadnje čase občeval.

Pege na solncu so motile brzojavni in radijski promet

V zadnjih dneh so bile velike motnje v vsem telefonskem, brzojavnem in brezžičnem prometu v Zedinjenih državah in na Severnem Atlantskem morju. Tudi iz Londona in Srednje Evrope poročajo o takih motnjah.

Kakor se je ugotovilo, je motnje pripisati močnim sončnim pegam, spričo katerih je nastal tudi v južnejših krajih močan severni sij. Severni sij je bilo opaziti v Chicagu, v Zedinjenih državah, v severni Angliji, v Budimpešti, v naših krajih zlasti na Hrvaškem, in v raznih drugih krajih. Posebno hude so bile motnje na kratkih radijskih valovih v noči na 25. t. m. med 21. in 22. uro.

Kakor znano, se je tudi lani pojavil severni

(polarni) sij v vsej Srednji Evropi. Takrat je zbudil veliko pozornost. Tudi tedaj so bile motnje v telefonskem, brezžičnem in radijskem prometu. Zaradi motenj, ki so jih zdaj povzročile sončne pege, je zaostalo samo v Zedinjenih državah nad en milijon velikonočnih brzojavk, ki jih niso mogli pravočasno oddati.

Zakaj so na soncu tako nenadno nastale silne pege, nam bodo pač še skušali pojasniti zvezdoslovci. Kakor smo že svoječasnno pisali, so pege na soncu izbljuvi nekakih sončnih ognjenikov. Seveda si težavno predstavljamo, kako strahoten mora biti tak izbljuv.

»Kaj je treba storiti?«

»Vzel bom v najem nov poštni predal in bom družbi to sporočil.«

»Res je škoda, da si pismo že napisal.«

»Nič ne de. Bom še pripisal, naj mi pošljejo odgovor na drugi poštni predal. Walter, pojdi zdaj in najmi poštni predal na poštenu uradu, ki je nekaj prečnih cest oddaljen od tod. Vzem ga v najem pod kakršnim koli imenom.«

Nekaj minut pozneje je vzel Walter Stone v najem poštni predal 707 pod imenom Andrew Brown. Zadovoljen je ugotovil, da ga ni nihče opazoval.

»Izjemo majhnega moža z velikimi naočniki, ki je s hrbotom obrnjen proti njemu stal ob nekem pultu, ni bilo človeka v poštenu prostoru. Po dvajsetih minutah je bil Stone spet pri Moravcu.«

»Ne moreva biti dovolj pazljiva«, je menil Moravec. »Le pomisli, kako pretirano previdni so Walkerjevi ljudje.«

Nato je pripisal opombo glede predala in zaprl pismo.

»Ura je šele deset«, je menil, ko je vstal. »Popoldne bodo pismo že imeli, če je njihova osrednja pisarna kje v mestu. To pa je skoraj gotovo.«

Stone se je ponudil, da ponese pismo na pošto. Na pošti pa ni opazil, da je stal za njim pred lino za prodajo znamk močic z velikimi naočniki in ga skrivaj motril.

Moravčeva soba ni bila zaklenjena, ko se je Stone vrnil. Prijatelj je stal pri oknu in na videz njegovega povratka ni opazil. Stoneu se je srce skrčilo, ko je zagledal čuden izraz na prijateljevem obrazu in v njegovih očeh, strmečih v požarni zid, stoječ na drugi strani. Ta izraz je izdajal krutost in žival-

sko nrepenje po krvi.«

»Rihard!« je zasopihal Stone. »Kaj se je zgodilo?«

Počasi se je Moravec obrnil k njemu. Njegove spačene poteze so se spet zgladile. Smehljaj se je zagonetno.

»Walter, ločiti se bova morala. Ne smem te več zapletati v to zgodbo. Kratko malo ne smem...«

»Rihard...«

»Mora biti tako, Welter. Pa če te moram k temu prisiliti.«

Stone je stopil k njemu in mu položil roko na ramo.

»Veš dobro, da ni na svetu reči, ki bi me mogla odvrniti od tebe.«

Moravec ni takoj odgovoril.

»Je nekaj takega«, je nato odvrnil. »Zdaj ti bom povedal, kakšen je moj smoter.«

»Smoter? Pa saj ga poznam...«

Moravec je lažno zmajal z glavo. »Ničesar ne veš. Če bi se mi tudi posrečilo pobegniti iz države, pač moj glavni smoter ne bi bil dosežen. Kaj misliš, da hočem zmeraj ostati preganjan kaznjeneč, izobčenec iz človeške družbe, za čigar izsleditev je razpisana nagrada in kateremu stalno grozi smrt na električnem stolu?«

»Rihard, ti se torej nočeš z njimi pogajati?«

Moravec se je suho zasmel. »Z njimi naj se pogajam? Ali misliš, da jim sploh zaupam? Oni zanesljivo ne bodo držali besede.« Sedel je na stol. »Pogajati se z njimi nimam za kaj. Ladijskega tovora sploh ni več. Da, vem sicer, kje je, toda ne morem jim ga več ponuditi. Tovor je osemdeset metrov globoko v morju.«

Stone je prepaden zajecjal: »Rihard, Rihard...«

Moravec je stopil tesno k prijatelju. Spet se je začelo v njegovih očeh grozeče bliskati. Njegov glas je postal kričav.

»Kmalu bom dosegel svoj smoter, kmalu bom našel Walkerja.« Zdaj je začel hripavo šepetati: »...nato ga bom, Bog mi je priča, Walter, nato ga bom s temile rokami zadel!«

Bilo je pozno popoldne. V mračni, tihi hiši v predmestju so bili črni bratje polnoštevilno zbrani.

Merrivale je gledal pismo, ki je ležalo na mizi pred njim.

»Naš prijatelj Moravec«, je naposled menil Merrivale, je zelo moder in daljnoviden mož!«

»S tem potrjuješ moje prepričanje, ki sem ga bil nekega večera izrazil«, je zagodrnjal Viljem Garson posmehljivo.

»Glede tega ti nisem takrat prav nič nasprotoval, Viljem. Pa saj to ni prvič, da imamo opravka s tako prebrisanim možem. Toliko torej za uvod, zdaj naj vam pa preberem njegovo pismo:«

»Dragi gospodje! Sprejemem vašo ponudbo in vam zagotavljam, da bom skrajno previden. Oblečen bom v črtasto obleko iz angleškega sukna, temnorjav površnik, rjave rokavice, rjav klobuk in temnorjave čevlje. Razen tega bom nosil naočnike. Pričakujem navedbe kraja za sestanek. S spoštovanjem Rihard Moravec.«

Merrivale je nehal brati. »Zdaj sledi zanimiv pripis, ki priča, kako prebrisan je mož. Spremenil je namreč svoj poštni predal. Res bo policiji težavno prijeti tega moža.«

»Hm«, je zakrutil Garson. »V tem pa res ni nič tako pretkanega. Kdaj nameravaš odgovoriti na pismo?« (Dalje)

RADIO

LJUBLJANA

od 31. marca do 6. aprila.

Nedelja, 31. marca.

8: Jutrnji pozdrav (plošče). — 8.15: Veseli godci. — 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Prenos iz trnovske cerkve. — 9.45: Verski govor (dr. Ignacij Lenček). — 10: Komorna glasba (plošče). — 10.15: Nedeljski koncert radijskega orkestra. — 11.45: Slovenski vokalni kvintet. — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Koncert lahke glasbe: Cimermanov kvartet in plošče. — 16.30: Kotiček za dijake. — 17: Kmetijska ura: Nekaj o gozdni saditvi (prof. Mirko Sušteršič). — 17.30: Koncert zbor Delavskega glasbenega društva. — 18.15: Razgibani zvoki (plošče). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nacionalna ura: Pogozdovanje Šumadije (inž. Vaski-jevič iz Beograda). — 19.40: Objave. — 20: Velikonočne pesmi bo pel cerkveni pevski zbor z Viča. — 20.45: Koncert radijskega orkestra. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Orglice in harmonika (Petan in Stanko).

Ponedeljek, 1. aprila.

7: Jutrnji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Vesele plošče. — 12: Zakaj veseli bi ne peli (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Radijski orkester. — 14: Poročila. — 18: Zdravstveno predavanje: Strogost v vzgoji (dr. Breclj). — 18.20: Citraške točke (plošče). — 18.40: Mesečni slovstveni pregled (prof. Fran Vodnik). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nacionalna ura. — 19.40: Objave. — 19.45: Več manire — pa brez zamere (višji svetnik Fr.

Govekar). — 20: Mirko Ljubič: Gospod Zmota v zmoti. Prvoaprilska šala (izvajali bodo člani radijske igralske družine). — 20.30: Vsem v veselje: Radijski orkester in Jožek in Ježek. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Za ples (plošče).

Torek, 2. aprila: 7: Jutrnji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Vesele plošče. — 11: Šolska ura: Živalstvo v naših vodah (g. prof. Rafael Bačar). — 12: Po domače (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Radijski orkester. — 14: Poročila. — 18: Radijski orkester. — 18.40: Češčenje — bistvo religije (Fran Terseglav). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nacionalna ura. — 19.40: Objave. — 19.50: Gospodarska poročila in nasveti (Drago Potočnik). — 20: Akademski pevski kvintet. — 20.45: Radijski orkester. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Harmoniko bo igral Edvard Kovač.

Sreda, 3. aprila: 7: Napovedi, poročila. — 7.15: Vesele plošče. — 12: Fjodor Šaljapin poje (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Slavni orkestri in dirigenti (plošče). — 14: Poročila. — 18: Mladinska ura: Kaj prihaja na ljubljanski trg. Iz mestnega urada za pregled živil (inž. Albin Nerina). — 18.40: Delavska ura: Kako zaposliti slovenskega človeka (Rudolf Smer-su). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nacionalna ura. — 19.40: Objave. — 19.50: Uvod v prenos. — 20: Prenos iz ljubljanske opere (v prvem odmoru glasbeno predavanje ravnatelja Ukmarja, v drugem odmoru napovedi, poročila).

Četrtek, 4. aprila: 7: Jutrnji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Vesele plošče. — 12: Pisan drobiž (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Šramel »Štirje fantje«. — 14: Poročila. — 18: Radijski orkester. — 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). — 19: Napo-

vedi, poročila. — 19.20: Nacionalna ura. — 19.40: Objave. — 19.50: Deset minut zabave. — 20: Pevski zbor »Slavec«. — 20.45: Reproduciran koncert simfonične glasbe. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Radijski orkester.

Petek, 5. aprila: 7: Jutrnji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Vesele plošče. — 11: Šolska ura: Kramljanje z mladino (Zor). — 12: Slovenski odmevi (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Radijski orkester. — 14: Poročila. — 18: Ženska ura: Delo slovenske žene za narod (Mira Engelmannova). — 18.20: Pariške pesmice (plošče). — 18.40: Francoščina (dr. Stanko Leben). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nacionalna ura. — 19.40: Objave. — 19.50: O Kureščku (Stefan Farkaš). — 20: Prenos iz Beograda: Simfonični koncert (skladbe Grinskega). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Samospevi in dvospevi (Dragica Sokova in Štefka Korenčanova s spremljevanjem klavirja prof. Pavel Šivic).

Sobota, 6. aprila: 7: Jutrnji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Vesele plošče. — 12: Pisana zmes (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Pisana zmes plošč. — 14: Poročila. — 17: Otroška ura: a) Slovenske pripovedke in pravljice (brala bo Boltar-Ukmarjeva). b) Pavliha na Turškem. Lutkovna igra v treh dejanjih (priredil Niko Kuret). — 17.50: Pregled sporeda. — 18: Radijski orkester. 18.40: Samopomoč ob letalskih napadih v okviru hišne zaščite (inž. Franc Dolenc). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nacionalna ura. — 19.40: Objave. — 20: Zunanjepolitični pregled (dr. Alojzij Kuhar). — 20.30: Oprostite, velecenjeni... En dan iz življenja kronskega upokojenca Peregrina Pakja (sodelovali bodo člani radijske igralske družine, Jožek in Ježek, plošče). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Radijski orkester.

Ženske živijo dalje časa ko moški

Ženske so s. a. b. s. s. p. o. l. k. a. j. t. i. z. a. n. e. s. l. j. i. v. o. j. e. d. a. ž. e. n. s. k. e. n. e. m. o. r. e. j. o. r. a. z. v. i. t. i. t. o. l. i. k. o. t. e. l. e. s. n. i. h. s. i. l. k. a. k. o. r. m. o. š. k. i. T. o. d. a. v. e. n. i. r. e. č. i. s. m. o. č. n. e. j. š. i. s. p. o. l. M. o. č. i. n. s. l. a. b. o. s. t. s. e. n. a. m. r. e. č. n. e. k. a. ž. e. l. a. s. a. m. o. v. i. z. r. a. z. i. t. o. t. e. l. e. s. n. e. m. u. d. e. j. s. t. v. o. v. a. n. j. u. t. e. m. v. e. č. t. u. d. i. v. o. d. p. o. r. n. o. s. t. i. p. r. o. t. i. r. a. z. n. i. m. b. o. l. e. z. n. i. m. t. o. r. e. j. v. ž. i. v. l. j. e. n. j. s. k. i. s. i. l. i. Č. e. r. a. z. i. s. k. u. j. e. m. o. t. o. v. p. r. a. š. a. n. j. e. s. t. e. g. a. s. t. a. l. i. š. č. a. p. r. i. d. e. m. o. d. o. p. r. e. s. n. e. l. j. i. v. i. h. z. a. k. l. j. u. č. k. o. v.

V znameniti bolnišnici v Zedinjenih državah so preučili v tem smislu nad 300.000 bolnikov Raziskavanja so pokazala, da se skoro vse bolezni, predvsem bolezni prebavil, pojavljajo pri moških pogosteje kakor pri ženskah. Rane v želodcu, rak v ustih, na ustnicah, v grlu in v črevesju, bolezni jeter so pretežno moške bolezni. Edina izjema je

obolenje žolčnika. Pri ženskah se pojavlja pogosto obolenje žolča. K boleznim, ki pogosteje napadajo moške, je treba prištevati tudi pljučnico, naduho in poanjenje žil. Znano je, da moški, ki trpe za srčnimi boleznimi ali poanjenjem žil, umirajo pogosto bolj naglo kakor ženske, ki boleajo za istimi boleznimi. Nadalje so zdravniki ugotovili, da moški trpe pogosteje zaradi gnitja ali vnetja kosti.

Na podlagi raziskovanj v 300.000 primerih obolenj so ugotovili, da je povprečna starost pri moških znatno nižja, kakor pri ženskah. Podatki pravijo, da lahko pričakuje moški, ko se rodi, da bo živel skoro 60 let, deklici pa je prisojeno doživeti za tri leta višjo starost.

Ozemlje južnega tečaja večje od Evrope

Znanost v zadnjih letih čedalje bolj opušta razdelitev kopne zemlje v pet celin. Ozemlje okoli Južnega tečaja (Antarktido) namreč označuje za šesto celino. Površina južnotečajne celine obsega namreč 14 milijonov štirinajških kilometrov in je torej znatno večja od Avstralije, ki meri 8.6 mil. štirinajških metrov, in večja od Evrope, ki meri 11.4 milijona štirinajških kilometrov. Seveda je površinska številka za antarktično celino le približna, kajti njenih obal ne poznamo dobro in o marsikaterem njenem kraju še ne vemo, ali je kopna zemlja ali pa samo led.

Ozemlje zdaj raziskuje odprava ameriškega admirala Byrda. Predvsem bo skušala ugotoviti, ali je antarktična celina enotna celina ali pa otočje, kajti mogoče, čeprav neverjetno je, da sta Rossovo morje in Wedellovo morje na nasprotni strani medsebojno zvezani

s širokim morskim rokavom pod ledeno skorjo, ki pokriva južni tečaj. Byrdova odprava tokrat na sam južni tečaj sploh ne namerava odriniti.

× V Italiji pridelan čaj. Med mnogimi darili, ki jih dobiva dan za dnem Mussolini iz raznih krajev Italije se je pojavil oni dan tudi zavojček čaja. To je na prvi pogled brezpomembno darilo, ki pa je velikega pomena v prizadevanju Italije po gospodarski osamosvojitvi. To je namreč vzorec čaja, pridelanega v Italiji sami, v Padski dolini. Pridelal ga je profesor Polacci v Paviji. Profesor Polacci, ravnatelj botaničnega vrta v Paviji, je nedavno opazil, da so se čajni grmiči, zasajeni v botaničnem vrto pred približno 35 leti, prilagodili italijanski zemlji. Iz semen teh utrjenih rastlin je uredil Polacci v najbolj

senčnatem in vlažnem delu botaničnega vrta okrog 20 metrov dolgo in nekaj metrov široko čajno plantažo. Čajni grmiči so dobro prestali tudi letošnjo izredno ostro zimo. Lističev sicer ni mogoče obirati vsak mesec kakor na kitajskih in indijskih čajnih grmičih, toda v Italiji pridelani čaj baje prav nič ne zaostaja za tujim.

× Velikonočni nagovor poglavarja katoliške cerkve. Na velikonočno nedeljo je imel sv. oče v cerkvi sv. Petra v Rimu svečano mašo, po kateri je imel nagovor na vernike. Med drugim je dejal: »Sloga med narodi je uničena, svečano dane besede so pogažene, sklenjene pogodbe so ali enostransko spremenjene ali pa prekršene. Vse sile so samo v službi vojne. Kar bi moglo služiti splošnemu blagostanju in napredku narodov, je šlo po drugi poti in je izzvalo pokolj. Niso redki primeri da se gazijo pravice narodov, da se bombardirajo kraji, ki so brez zaščite. Na koncu svojega govora je papež izrazil upanje, da bo na kraju vendarle človeštvo spoznalo potrebo sloge in bratske ljubezni ter da bodo bodoči odnošaji med posameznimi narodi urejeni ne s silo, temveč na osnovi pravičnosti in človekoljubja.

× Stalinov rojstni kraj bodo povečali. Kakor poročajo listi, bodo mesto Gori, rojstni kraj Stalina, preuredili po načrtih stavbenikov in umetnikov, tako da bo nastalo lepo, moderno mesto. V načrtu je tudi široka cesta, ki se bo nazivala po Stalinu in ki bo vezala postajo z rojstno hišo Stalina. Na obeh straneh ceste bodo postavljene sohe tesnejših Stalinihovih sodrujnikov.

× Prekop med Dnjestrom in Njemnom. V okrožju slonimskem v zapadni Beli Rusiji so začeli dela za veliki plovni prekop, ki bo vezal Dnjeper z Njemnom. Predstavljaj bo najkrajšo vodno cesto med Črnim in Vzhodnim morjem. Dolg bo 500 km. Zaposlenih je 30.000 delavcev. Dogradili bodo prekop do prihodnega leta.

× Bodensko jezero bo čez 16.000 let izgini- lo. Švicarski urad za vodno gospodarstvo je ugotovil zanimive reči o naplavinah, ki jih prinaša Ren v Bodensko jezero. Po njegovih ugotovitvah spravi ta reka v jezero vsako leto tri milijone kubičnih metrov grušča in

Pleničke je prala - seveda - z Radionom...

toda kako sivkasta je blazina, ki ni bila oprana z Radionom!

Zato je sklenila: v bodoče bom prala vse svoje perilo z Radionom, ker ljubim bleščeče belo, zdravo perilo! Pri kuhanju z Radionom se razvijajo milijoni kisikovih mehurčkov, kateri skupno z milnico prodirajo skozi tkanino, ki jo temeljito operejo. Tako postane perilo bleščeče belo in se mu že od daleč pozna, da je bilo oprano z Radionom.

Schichtov

RADION

varuje
perilo

druge tvarine. Iz te številke si je mogoče izračunati, kdaj bo Ren napolnil jezero. Bodensko jezero ima površino 538 štirijaških kilometrov in prostornino 49 milijard kubičnih metrov. Snov, ki jo prinaša Ren, od riva vsako leto tri milijone kubičnih metrov vode. Iz tega je mogoče izračunati, da bo jezero v 16.000 letih izginilo. Urbelinsko jezero pa bo morda ušlo tej usodi, ker se Ren ne pretaka neposredno skozi njega in torej ne zanaša vanj nikake tvarine.

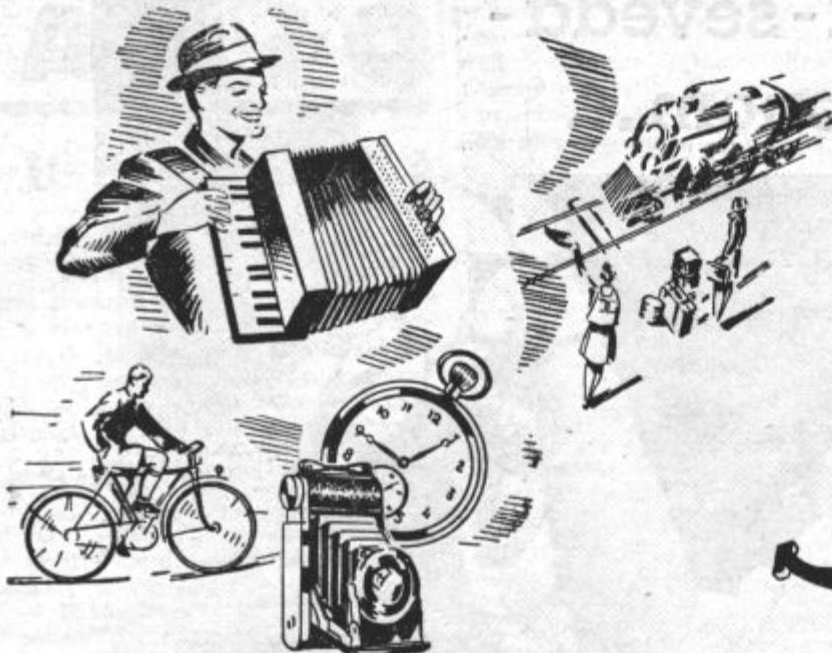
× **Mohamedanski romarji v pešeni vihari.** Karavana 500 mohamedanskih romarjev, ki je romala v Meko, je v arabski puščavi zašla. Čeprav so poslali za njimi letala in stražniške čete na kamelah, vendar niso našli nobene sledi za njimi. Te dni pa so našli nekaj sestradanih in opešanih romarjev v bližini Palmire, ki so povedali, da je karavana sko-

ro pred mesecem dni šla iz Hedžasa. Nato pa je izgubila pot in je tavalala okoli po puščavi, dokler se ni v peščenem viharju čisto razkropila. Ostali romarji so najbrž pomrli v puščavskem pesku.

× **Mrličje v Erzindžanu bodo pokopali.** Ker je nastalo južno vreme, je turška vlada odredila, da bodo začeli pospravljati ruševine mesta Erzindžana, ki ga je bil uničil potres, in bodo pokopali vse mrličje, ki jih še na tisoče leži pod razvalinami. Erzindžan je še zmerom za vsak zunanji promet zaprt. Zaradi zdravstvenih razlogov ne sme noben potnik v mesto.

× **Boj za Sueški prekop.** Velikanski dobiček, ki ga daje Sueški prekop, in pa strateški značaj teh vrat v Daljni vzhod, budita težnje raznih držav, ki ne sodelujejo v upravi podjetja. Italija je na prvem mestu med

državami, ki niso zadovoljne, da pri Sueškem prekopu nimajo besede. Poleg vrste svojih zahtev v Sredozemlju je postavila tudi vprašanje Sueškega prekopa. Italija zahteva njegovo internacionalizacijo in prav tako razdelitev delnic med vse države, ki se poslužujejo prekopa. Italijani trdijo, da ni Lesseps zgradil prekopa, temveč da je to delo treh italijanskih inženjerjev. Ugotovljeno pa je, da je inž. Negrelli, kateremu pripisujejo največ zasluga za to delo, umrl leto pred začetkom kopanja prekopa. V resnici sta bila pobudnika prekopa Francoz Linane in Bellfont. Tudi vsi ostali inženjerji, ki imajo glavne zasluge za prekop, so bili skoro izključno Francozi. Vojski na Bližnem vzhodu, ki sta jo postavili tja Anglija in Francija, je poverjena naloga, da brani prekop pred napadom iz katerekoli strani.

V NAJNOVEJSIH VZORCIH
V NAJVEČJI IZBIRI
V NAJBOLJŠI KAKOVOSTI
IN PO NAJNIŽJIH CENAH
CENIK IN VZORCI ZASTONJ

NAJVEČJA DOMAČA TRGOV-
SKA HIŠA V JUGOSLAVIJI

Sternecki
CELJE 97

PORCELAN STEKLO
URE, HARMONIKE, KOLESNA, TORBICE, FOTO APARATE, KOVČEŽE, NAHRBTNIKE

MALI OGLASI

Naslovi inserentov oglasov s šiframi ostanejo strogo tajni.

KOZOLEC DVOJNIK

dobro ohranjen, 6 štantov, ugodno naprodaj. Vprašajte: Občinski urad, Sevnica.

HRANILNE KNJIŽICE

zaščitenih zavodov in vsake vrste vrednostne papirje kupujemo proti takojšnjemu plačilu. RUDOLF ZORE, Ljubljana, Gledališka ulica št. 12. 55

NAČRTE

proračune, adaptacije, gradbo stanovanjskih in drugih zgradb izvršuje po solidni ceni Marko Štuhec, zidarski mojster, Ivanjkovci. Podjetje je izvršilo že več modernih šol, denarnih zavodov, zdravstvenih domov, združnih kletih ter drugih zgradb.

Ko obiščete Ljubljano,

vam je na razpolago

„DEMA“

trgovina z vsemi zahtevami za dame in gospode
NASPROTI KOLODVORA!

NOV REDILEN PRAŠEK

»REDIN« za prašiče. — Vsak kmetovalec si lahko hitro in z majhnimi stroški zredi svoje prašiče. Zadostuje že 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zav.

6 din, po pošti 12 din, 3 zav. po pošti 24 din, 4 zav. po pošti 30 din. Mnogo zahvalnih pism. Prodaja drogerija KANC, Ljubljana, židovska ul.

MOŠTOVA ESENCA „MOSTIN“

Z našo umetno esenco Mostin si lahko vsakdo z majhnimi stroški pripravi izborno, obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 stekl. za 150 litrov din 20.—, po pošti din 35.—, 2 steklenici po pošti din 55.—, 3 steklenice po pošti din 75.—

Pazite, pravi »Redin« in »Mostin« se dobi samo z gornjo sliko in ga prodaja za kranjski del Slovenije drogerija KANC, Ljubljana, židovska ul. 1 a. Za štajerski del Slovenije in Prekmurje pa samo drogerija KANC, Maribor, Gosposka ulica 34.

VSAKOVRSNO ZLATO IN SREBRO

najdražje plačuje draguljar Ackermann
K. nasl., Ptuj, Krekova. 60

NOVOST!

**SAMO
DIN 49.50**

Št. 62.300 Anker-ura
pravi švicarski stroj.
Dobra kvaliteta, lep
kromiran okrov
& pismono garancije

Din 49.50

Štev. 62.301 1sta
osvetljenimi kazalci
in številčnic

(Radium)

Din 59.50

Zahtevajte cenik, ki
vam ga pošlje zas-
tonj in poštnine
prosto

H. Suttner

Ljubljana 6
Lestna protokollirana
tovarna ur v Švic.

POMAGAL VAM BO

znani pisec in raziskovalec
okultnih ved F. T. Karmaš
vam brezplačno napove Vašo
bodočnost. Razen važnih do-
godkov iz preteklosti vam po-
vede tudi vse vaše odnose do lju-
di, zakona, loterije, trgovine in
vseh važnejših dogodkov seda-
njosti. Njegov nasvet vam bo
prinesel zaželene uspehe v živ-
ljenju. Zahvalne izjave, ki jih

vsak dan prejema s celega sve-
ta, dokazujejo nenavadno za-
nesljivost njegovih napovedi.
Postavite mu nekaj važnejših
vprašanj, ki Vas zanimajo, in
sporočite mu točne rojstne po-
datke. Vse napovedi o Vašem
življenju, ki so zgoraj omenje-
ne, boste dobili popolnoma
brezplačno, če boste pri piscu
kupili njegovo najnovejšo knji-
go »Naš život i okultna tajna«. Knjiga stane sa-
mo Din 30.—, denar pa se pošilja na ček račun
št. 17455, na točni in stalni naslov: F. T. Kar-
maš, Zalec.

NAJLEPŠE ČTIVO

Ravljen: ZGODBE BREZ GROZE

Klabund: PJOTR - RASPUTIN

Ravljen: ČRNA VOJNA

Thompson: SIVKO

Majerjeva: RUDARSKA BALADA

Broširana knjiga stane 10.— din.

Vezana knjiga stane 15.— din.

ZALOŽBA »CESTA«

LJUBLJANA — KNAFLJEVA UL. 5